

**BAŽNYČIOS
ŽINIOS****Šiame numeryje:****Popiežius**

Popiežius Benediktas XVI Žinia 43-osios pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga	2
Popiežius Benediktas XVI apie šiandienio Europos universiteto užduotis	4
Popiežius Benediktas XVI apie neliečiamus principus Europos Sąjungoje	4

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	5
Lietuvos Vyskupų Konferencijos pareiškimas	6
Lietuvos Vyskupų Konferencijos pranešimas spaudai	7
Instrukcija dėl pasirengimo Santuokos sakramentui programos įgyvendinimo	8

Bažnyčia Lietuvoje

Popiežiaus Jono Pauliaus II pirmųjų mirties metinių minėjimas	10
Kunigo Alfonso Lipniūno beatifikacijos proceso pradžia	12
Telšių vyskupijos 80 metų sukaktis ir vyskupo A. Vaičiaus jubiliejus	12
Jaunimo sielovados forumas Vilniuje	13

Homilijos

SUSITAIKYMAS II Velykų sekmadienis	20
ATSIVERSKITE III Velykų sekmadienis	21
MŪSŲ GANYTOJAI IV Velykų sekmadienis (B)	22

Straipsniai

Paulius Rabikauskas „TIKIU DIEVĄ“ AR „TIKIU Į DIEVĄ“	24
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Vatikane paminėtos Jono Pauliaus II mirties metinės	27
Grožis kaip evangelizacijos kelias	27

Popiežius Benediktas XVI

Žinia 43-osios pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga

2006 m. gegužės 7 d. – IV Velykų sekmadienis

Gerbiamieji broliai vyskupai,
brangūs broliai ir seserys,

Būsimosios pasaulinės maldos už pašaukimus dienos šventimas suteikia progą pakviesti visą Dievo tautą apmąstyti temą *Pašaukimas Bažnyčios tarnystėje*. Apaštalas Paulius rašo: „Garbė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, <...> mus išsirinkdamas jame prieš pasaulio sukūrimą <...> jis iš anksto paskyrė mus per Jėzų Kristų tapti jam išūniais“ (*Ef 1, 3–5*). Prieš pasaulio sukūrimą, prieš mums įžengiant į egzistenciją, dangiškasis Tėvas asmeniškai mus pasirinko, pašaukdamas užmegzti su juo sūnišką santykį per Įsikūnijusį Žodį Jėzų, vadovaujant Šventajai Dvasiai. Mirdamas dėl mūsų Jėzus mums atvėrė Tėvo meilės slėpinį ir tą jį visiškai užvaldžiusią meilę dovanojo mums visiems. Suvienyti su Jėzumi – Galva sudarome vieną Kūną – Bažnyčią.

Dėl dviejų tūkstantmečių istorijos svorio sunkiau suvokti šventojo Pauliaus mokymo šerdį sudarančio dieviškosios išūnystės slėpinių naujumą. Apaštalas primena, jog Tėvas paskelbė „mums savo valios paslaptį <...> visa <...> iš naujo suvienyti Kristuje tartum galvoje“ (*Ef 1, 9–10*). Ne be entuziazmo jis priduria: „Be to, žinome, kad viskas išeina į gera mylintiems Dievą, būtent jo valia pašauktiesiems. O kuriuos jis iš anksto numatė, tuos iš anksto ir paskyrė tapti panašius į jo Sūnaus pavidalą, kad šis būtų pirmgimis iš daugelio brolių“ (*Rom 8, 28–29*). Perspektyva išties nuostabi: esame pašaukti gyventi kaip Jėzaus broliai ir seserys, jaustis esą to paties Tėvo vaikai. Tai dovana, apverčianti visas vien žmogiškas mintis ir planus. Tikrojo tikėjimo išpažinimas plačiai atveria protus ir širdis neišsemiamam Dievo slėpiniui, persmelkiančiam žmogiškąją būtį. Ką besakyti apie mūsų dienomis labai stiprią pagundą jaustis pačiam sau pakankamam tokiu mastu, kad apsiribojama savimi ir užsiveriama slėpiningam Dievo planui. Į mus kreipiasi Kristaus asmenyje atsiskleidžianti Tėvo meilė.

Norint atsiliiepti į Dievo kvietimą ir leistis į kelią nebūtina jau dabar būti tobuliems. Žinome, kad savo nuodėmės suvokimas leido sūnui palaidūnui ryžtis grįžti ir taip patirti susitaikinimo su Tėvu džiaugsmą. Žmogiškasis trapumas ir ribotumas nėra kliūtis, jei tai padeda vis labiau suvokti, jog mums reikia atperkamosios Kristaus malonės. Ši šventojo Pauliaus patirtis leido pasitikėti: „Todėl aš mieliausiu noru girsiuosi silpnumais, kad Kristaus galybė apsigyventų manyje“ (*2 Kor 12, 9*).

Bažnyčios – mistinio Kristaus Kūno slėpinyje dieviškoji meilės galia keičia žmogaus širdį, suteikdama jam gebėjimą perduoti Dievo meilę broliams. Amžių tėkmėje daugybė vyrų ir moterų, perkeisti dieviškosios meilės, pašventė savo egzistenciją Karalystės labui. Jau Galilėjos jūros krante daugelis buvo Kristaus patraukti: jie atėjo siekdami kūno ar dvasios išgydymo ir buvo paliesti jo malonės galybės. Kiti buvo jo parinkti asmeniškai ir tapo jo apaštalais. Taip pat matome asmenis – Mariją Magdaliotę ir kitas moteris, – sekusius jį savo iniciatyva, tiesiog iš meilės, tačiau panašiai kaip mokinys Jonas užėmusius ypatingą vietą Jėzaus širdyje. Šie vyrai ir moterys, per Kristų pažinę Tėvo meilės slėpinį, išreiškia visados esančių Bažnyčioje pašaukimų daugybę. Jėzaus Motina Marija yra pašaukimo ypatingu būdu liudyti Dievo meilę pavyzdys – ji savo tikėjimo piligrimystėje tiesiogiai susijusi su Įsikūnijimo ir Atpirkimo slėpiniu.

Kristuje – Bažnyčios, jo Kūno, Galvoje visi krikščionys yra „išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, išigytoji liaudis, pašaukta išgarsinti šlovingus darbus“ (*1 Pt 2, 9*). Bažnyčia yra šventa, nors jos nariams ir reikia nuskaistinimo, kad šventumas, kuris yra Dievo dovana, juose žėrėtų visu spindesiu. Vatikano II Susirinkimas atskleisdamas visuotinį pašaukimą į šventumą teigia: „Kristaus sekėjai yra Dievo pašaukti ne dėl savo darbų, bet pagal jo paties planą bei jo malonę ir yra nuteisinti Viešpatyje Jėzuje bei tikėjimo krikštu tikrai tapę Dievo vaikais ir dieviškosios prigimties dalininkais, todėl iš tikrųjų tapę šventi“ (*Lumen gentium, 40*). Pagal šį visuotinį kvietimą Aukščiausiasis Kunigas Kristus rūpindamasis Bažnyčia iš kiekvienos kartos pašaukia žmonių rūpintis jo tauta; jis ypač šaukia vyrus į tarnaujamąją kunigystę vykdyti tėviškąją funkciją, kylančią iš paties Dievo tėvystės (*Ef 3, 15*). Kunigo misija Bažnyčioje yra nepakeičiama. Vis dėlto, nors kai kuriuose regionuose pastebimas dvasininkų stygius, nedera prarasti tikrumo, kad Kristus ir toliau pažadins vyrų, kurie kaip apaštalai paliks savo užsiėmimus ir visiškai atsidės šventųjų slėpinių šventimui, Evangelijos skelbimui ir sielovados tarnystei. Mano garbingasis pirmtakas Jonas Paulius II apaštališkajame paraginiame *Pastores dabo vobis* šia tema rašė: „Kunigo ryšis su Jėzumi Kristumi, o Jame – su Jo Bažnyčia grindžia pats *buvimas* kunigo sakramentinio patepimo – konsekracijos dėka,

taip pat jo veikla, arba misija ir tarnyba. Ypatingu būdu „išventintas kunigas yra Kristaus, esančio *Bažnyčioje kaip slėpinyje, komunikijoje ir misijoje*, tarnas. Būdamas Kristus „patepimo“ ir „misijos“ dalininkas, jis gali *Bažnyčioje* tęsti Kristaus malda, žodį, auką ir išganomąją veiklą. Tad jis yra *Bažnyčios – slėpinio tarnas*, nes sudabartina prisikėlusio Kristaus dalyvavimo *bažnytinius ir sakramentinius ženklus*“ (16).

Kitas ypatingas pašaukimas, užimantis *Bažnyčioje* garbingą vietą, yra pašaukimas į pašvęstąjį gyvenimą. Marijos iš Betanijos, kuri „atsisėdusi prie Viešpaties kojų, klausėsi jo žodžių“ (Lk 10, 39), pavyzdžiu, daugelis vyrų bei moterų pasišvenčia visiškai ir išskirtinai sekti Kristumi. Nors jie įvairiškai tarnauja žmogiškojo ugdymo srityje, rūpinasi vargšais, vykdo švietimą, padeda ligoniams, tačiau šios veiklos nelaiko pagrindiniu gyvenimo tikslu, bet, kaip pabrėžiama Kanonų teisės kodekse: „Pirmutinė ypatinga vienuolių pareiga turi būti dieviškųjų dalykų apmąstymas ir nuolatinis vienijimasis su Dievu maldoje“ (kan. 663, § 1). Apaštališkajame paraginime *Vita consecrata* Jonas Paulius II pažymėjo: „Bažnyčios tradicija vienuolinę profesiją laiko ypatingu ir vaisingu Krikšto pašventimo pagiliniu, kadangi per ją glaudi jau krikštu pradėta vienybė su Kristumi pavirsta supanašėjimo su Juo dovana, kurią aiškiau išreiškia ir realizuoja evangelinių patarimų išpažinimas“ (30). Atmindami Kristaus patarimą: „Pjūtis didelė, o darbininkų maža. Melskite pjūties šeiminką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 37), atkreipiame dėmesį į reikalą melsti pašaukimų į kunigystę ir pašvęstąjį gyvenimą. Nenuostabu, kad ten, kur meldžiamasi, pašaukimai klesti. Bažnyčios šventumas iš esmės priklauso nuo vienybės su Kristumi ir nuo atvirumo malonės, veikiančios tikinčiųjų širdyse, slėpiniui. Todėl visus tikinčiuosius norėčiau pakviesti puoselėti artimą ryšį su Kristumi, savo tautos Mokytoju ir Ganytoju, sekant Marija, saugojusia ir svarsčiusia širdyje dieviškuosius slėpinius (plg. Lk 2, 19). Drauge su Ja, užimančia kertinę vietą Bažnyčios slėpinyje, meldžiamės:

Tėve, pažadink tarp krikščionių
gausių ir šventų pašaukimų į kunigystę,
kurie palaikytų gyvą tikėjimą
ir su dėkingumu išsaugotų tavo Sūnaus Jėzaus atminimą,
skelbdami jo Žodį ir teikdami sakramentus,
kuriais tu nuolat atnaujini tikinčiuosius.

Duok mums šventų tavo altoriaus tarnautojų,
rūpestingai ir uoliai saugančių Eucharistiją,
iškiliausios Kristaus dovanos sakramentą
pasaulio atpirkimui.

Pašauk tavo gailėstingumo tarnautojų,
kurie per Sutaikinimo sakramentą
skleistų tavo atleidimo džiaugsmą.

Tėve, padaryk, kad Bažnyčia su džiaugsmu priimtų
gausius tavo Sūnaus Dvasios įkvėpimus
ir klusniai priimdama jo pamokymus
rūpintųsi pašaukimais į kunigystės tarnybą
bei pašvęstąjį gyvenimą.

Padėk vyskupams, kunigams ir diakonams,
pašvęstiesiems asmenims ir visiems pakrikštytiesiems Kristuje,
kad ištikimai vykdytų savo misiją tarnaudami Evangelijai.
To prašome per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Marija, Apaštalų Karaliene, melski už mus!

Iš Vatikano, 2006 m. kovo 5 d.

Popiežius Benediktas XVI apie šiandienio Europos universiteto užduotis

Ištraukos iš popiežiaus Benedikto XVI kalbos, pasakytos balandžio 1 d. per susitikimą su tarptautinio seminario apie Europos universitetų reformą dalyviais.

<...> Iš pradžių labai reikšminga buvo vienuolių įtaka. Jų nuopelnai neapsiriboja dvasine ir religine sritimi, bet apima ir ūkinę bei intelektinę. Karolio Didžiojo laikais padedant Bažnyčiai įsteigta tikrų mokyklų. Imperatorius norėjo, kad jomis pasinaudotų kuo daugiau žmonių.

Po kelių amžių, esmingai paskatinus Bažnyčiai, atsirado universitetas. Daugelis Europos universitetų, kaip antai Bolonijos, Paryžiaus, Krokuvos, Salamankos, Kelno, Oksfordo, Prahos, <...> sparčiai plėtojosi ir reikšmingai prisidėjo prie Europos tapatybės įtvirtinimo bei jos kultūrinio paveldo susidarymo. Universitetinės įstaigos visada išsiskyrė meile išminčiai ir tiesos ieškojimu. To universitetas iš tikrųjų ir turi siekti, nuolat remdamasis krikščioniškuoju požiūriu, žmoguje kaip Dievo paveiksle ižiūrinčiu pagrindinį jo kūrinį (plg. Pr 1, 26–27). Tokį įsivaizdavimą visada lydėjo įsitikinimas, kad tiesą ir gėrį, dvasios akis ir širdies akis sieja gili vienybė: „*Ubi amor, ibi oculos*“, – sakė Ričardas Viktoriškis (plg. *Beniamin minor*, c. 13): meilė daro žmogų regintį. Universitetas radosi iš meilės žinojimui, iš pažinimo smalsumo, iš noro žinoti, kas yra pasaulis ir žmogus, bet taip pat iš žinojimo, kreipiančio į veiklą, kuri galiausiai kreipia į meilę.

<...> metus greitą žvilgsnį į „senąją“ žemyną, nesunku konstatuoti, su kokiais kultūriniais iššūkiais Europai tenka galynėtis stengiantis iš naujo atrasti savo tapatybę, kuri yra ne vien ekonominės ir politinės prigimties. Šiandien, kaip ir anuomet, pagrindinis yra antropologinis klausimas: Kas yra žmogus? Iš kur jis? Kur jam eiti? Kaip eiti? Todėl būtina išsiaiškinti, kokia žmogaus samprata sudaro naujų projektų pagrindą. Pagrįstai klausiate, kokiam žmogui, kokiam žmogaus paveiksliui turėtų tarnauti universitetas – individui, ginančiam vien savo paties interesus, vieną vienintelę interesų perspektyvą, materialinę perspektyvą, ar asmeniui, atviram solidarumui su kitais bei ieškančiam tikrosios gyvenimo prasmės, kuri pranoksta pavienį asmenį. Kitas klausimas susijęs su žmogaus asmens, mokslo ir technikos santykiu. XIX ir XX a. stebėtinai išaugusi technika XXI a. pradžioje dar pažengė į priekį: informatikos dėka technikos plėtra net apėmė dalį mūsų dvasinės veiklos, grasindama paveikti mūsų mąstyseną ir net sąlygoti mūsų asmeninę laisvę. Nedviprasmiškai pasakytina: žmogus niekada negali ir neturi būti aukojamas mokslo ir technikos sėkmiai labai. Todėl taip nepaprastai reikšmingas yra vadinamasis antropologinis klausimas. Mes, ant krikščioniškųjų vertybių pagrindo įsteigtos humanistinės tradicijos įpėdiniai, turime šio klausimo imtis vadovaudamiesi principais, įkvepiančiais mūsų civilizaciją <...>.

„Remdamasi bibrine žmogaus samprata, Europa ėmė iš savo humanistinės kultūros tai, kas geriausia, <...> ir, tai ne mažiau svarbu, skatino žmogaus orumą kaip neatimamų teisių šaltinį“, – pastebi Jonas Paulius II savo posinodiniame apaštališkajame laiške „*Ecclesia in Europa*“ (25). Mano garbingasis pirmtakas priduria, jog taip Bažnyčia prisidėjo prie vertybių, Europos kultūrą pavertusių pasaulio kultūra, skleidimo bei įtvirtinimo. Bet žmogus, nusigręžęs nuo Dievo, negali savęs iki galo suvokti. Štai kodėl, pradėjus statydinti trečiojo tūkstantmečio Europą, niekada nevalia atsisakyti žmogaus egzistencijos religinio matmens. Čia išnyra ypatingas universitetų kaip mokslinio universumo, ne tik kaip įvairių specializacijų žaismo, vaidmuo: šiandienėmis aplinkybėmis universitetas privalo nesitenkinti techninių-profesinių žinių mokymu bei perteikimu, bet stengtis tarnauti naujosios kartoms imdamasis aktyvesnio auklėjamojo vaidmens bei pasinaudodamas praėjusių tūkstantmečių ženklinusių idealų bei vertybių paveldu. Iš naujo atgaivindamas krikščioniškąsias šaknis, kurios yra Europos ištakos, universitetas galės padėti jai išlaikyti bei vėl atrasti savo „sielą“. <...>

Popiežius Benediktas XVI apie neliečiamus principus Europos Sąjungoje

Ištraukos iš popiežiaus Benedikto XVI kalbos, pasakytos per kovą 30 d. audienciją Europos parlamento nariams, priklausantiems Europos liaudies partijai.

<...> Šiandien Europai tenka imtis sudėtingų didelės svarbos problemų, kaip antai Europos integracijos didėjimas bei plėtra, vis tikslesnis kaimynystės politikos Europos Sąjungoje apibrėžimas, debatai dėl jos socialinio modelio. Norint šiuos tikslus pasiekti, bus svarbu kūrybingosios ištikimybės dvasia semtis įkvėpimo iš krikščioniškojo paveldo, ypatingu indėliu prisidėjusio prie šio žemyno tapatybės nukaldinimo.

Brangindama savo krikščioniškąsias šaknis, Europa gebės saugiai linkme pakreipti savo piliečių ir tautų pasirinkimus, leis jiems geriau suvokti savo priklausomybę bendrajai civilizacijai ir akims visus išsipareigoti imtis dabarties iššūkių geresnės ateities labui. Todėl vertinu tai, kad jūsų grupė pripažįsta Europos krikščioniškąjį paveldą, teikiantį vertingų gairių ieškant socialinio modelio, tinkamai atsiliepiančio į jau globalizuotos ekonomikos reikalavimus bei demografinius pokyčius ir laiduojančio augimą bei užimtumą, šeimos apsaugą, lygias švietimo galimybes jaunimui ir rūpinimąsi vargšais.

Maža to, jūsų parama krikščioniškajam paveldui gali žymiai prisidėti prie šiandien Europoje paplitusios kultūros, asmens religinių įsitikinimų apraiškas ištremančios į privatumo bei subjektyvumo sritį, įveikimo. Politika, grindžiama tokia kultūra, ne tik išsižada krikščionybės vaidmens viešumoje, bet ir, ben-

driau imant, nutraukia ryšį su aiškia, nepaisant denominacinės įvairovės, Europos religine tradicija, taip imdama kelti grėsmę pačiai demokratijai, kurios jėga priklauso nuo šios tradicijos skatinamų vertybių (plg. *Evangelium vitae*, 70).

Turint galvoje, kad ši tradicija, kurią galima pavadinti polifonine vienybe, perteikia vertybes, esmingai svarbias visuomenės gerovei, ryšys su ja Europos Sąjungą galėtų tikrai praturtinti. Jai priešintis ar ją ignoruoti, užuot palaikius su ja dialogą, būtų nebrandumo, jei ne silpnumo, ženklas.

Šiame kontekste tenka pripažinti, jog tolerancijos bei sveiko pasaulietinio požiūrio į valstybę ir visuomenę priešas yra tam tikras sekuliaristinis nesutaikomumas. Todėl man džiugu, kad Europos Sąjungos konstitucinėje sutartyje numatytas struktūruotas bei nenutrūkstamas ryšys su religinėmis bendruomenėmis, jų tapatybės bei savito indėlio pripažinimas.

Pirmiausia tikiuosi, jog veiksmingai ir tinkamai šį ryšį įgyvendinti bus pradėta dabar, bendradarbiaujant visiems politiniams sąjūdžiams nepriklausomai nuo jų partinės krypties. Nevalia užmiršti, jog visada, kai Bažnyčios ar bažnytinės bendruomenės, reikšdamos būgstavimus ar primindamos įvairius principus, įsiterpia į viešuosius debatus, tai nėra nepakantos forma ar kišimasis, nes visa tuo tesiekama apšviesti sąžines, idant jos galėtų laisvai ir atsakingai veikti, vadovaudamosi tikraisiais teisingumo reikalavimais, net jei kirstųsi su galios situacijomis bei asmeniniais interesais.

Pagrindinis tikslas, kurio Katalikų Bažnyčia siekia tardama žodį viešojoje arenoje, yra asmens orumo apsauga bei skatinimas, todėl ji sąmoningai skiria ypatingą dėmesį principams, dėl kurių nevalia diskutuoti. Šiandien tarp jų aiškiai išnyra šie:

- gyvybės nuo prasidėjimo momento iki natūralios mirties apsauga;
- šeimos natūralios struktūros – kaip santuoka pagrįstos vyro ir moters sąjungos – pripažinimas bei skatinimas ir jos gynimas nuo bandymų padaryti ją teisiškai lygiareikšmę visiškai skirtingoms sąjungos formoms, kurios iš tikrųjų jai daro žalą ir prisideda prie jos destabilizacijos, aptemdydamos jos ypatingą pobūdį bei nepamainomą socialinį vaidmenį;
- tėvų teisės auklėti savo vaikus apsauga.

Šie principai nėra tikėjimo tiesos, net jei jie tikėjimo ir geriau apšviečiami bei patvirtinami; jie įrašyti pačioje žmogaus prigimtyje ir todėl būdingi visai žmonijai. Tad Bažnyčios pastangos juos skatinti nėra konfesinio pobūdžio, bet skirtos visiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų religinės priklausomybės. Tokios pastangos juo reikalingesnės, juo labiau šie principai neigiami ar neteisinaigai suprantami, nes tai yra nusižengimas tiesai apie žmogaus asmenį, rimta žaizda, daroma pačiam teisingumui.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

2006 m. kovo 29 dieną, trečiadienį, Panevėžio vyskupijos kurijoje įvyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis, kuriame dalyvavo Lietuvos vyskupai ir Apaštalo Sosto atstovas Baltijos valstybėms, arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbrigenas.

Posėdžio pradžioje apaštališkasis nuncijus priminė svarbias sukaktis ir reikšmingus renginius. Balandžio mėnesį visa Bažnyčia paminės Dievo tarno Jono Pauliaus II mirties metines, taip pat popiežiaus Benedikto XVI pirmąsias išrinkimo metines. Balandžio 9 d., Vėbų sekmadienį, vyks XXI Pasaulinės jaunimo dienos, kurioms popiežius parinko temą pagal 119 psalmės žodžius: „Tavo žodis – žibintas mano žingsniams ir šviesa mano takui“. Šiais metais Jaunimo dienų renginiai vyks tik vyskupijose. Be to, balandžio 4 d. sukaunks 80 metų nuo popiežiaus Pijaus XI apaštališkosios konstitucijos *Lituanorum gente*, kuria jis įsteigė Lietuvos bažnytinę provinciją ir įkūrė Kauno arkivyskupiją, Kaišiadorių, Vilkaviškio, Panevėžio bei Telšių vyskupijas (jos buvo suformuotos iš buvusios Žemaičių vyskupijos ir dalies Vilniaus vyskupijos teritorijos).

Arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbrigenas priminė Rytų Bažnyčių kongregacijos prefekto laišką vyskupų konferencijoms ir atskiriems vyskupams, kuriame jis ragina surengti tradicinę Didžiojo penktadienio rinkliavą Šventajai Žemei. Ši rinkliava leidžia paremti to krašto krikščionis, jų sielovadinę bei karitatyvinę veiklą, šventųjų vietų apsaugą bei atnaujinimą.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis pasidalijo išpūdžiais iš pirmosios popiežiaus Benedikto XVI sušauktos kardinolų konsistorijos. Šventasis Tėvas kardinoliškuosius biretus įteikė penkiolikai naujai pakeltų kardinolų. Romoje susirinkę kardinolai su popiežiumi taip pat aptarė nuo Romos atsiskyrusių tradicionalistų problemą, vyskupų emeritų padėtį bei dialogą su islamu.

Vyskupas Rimantas Norvila trumpai pristatė COMECE (Europos Sąjungos šalių vyskupų konferencijų komisijos) plenarinį posėdį, vykusį Briuselyje kovo 22–24 d. Jis drauge su kitų vyskupų konferencijų atstovais aptarė tarpkultūrinį ir tarpreliginį dialogą su musulmonais ir kitus aktualius Europos Sąjungos šalims klausimus.

Lietuvos vyskupai patvirtino *Instrukciją dėl pasirėngimo Santuokos sakramentui programos įgyvendinimo*. Šiame dokumente, kuris skelbiamas „Bažnyčios žiniuose“, pabrėžiama parapijos klebono atsakomybė padėti sužadėtiniams tinkamai pasirėngti Santuokos sakramentui ir pasirūpinti jų katecheze. Norintys sudaryti bažnytinę santuoką tikintieji turi kreiptis į savo parapijos kleboną ne vėliau, kaip 3 mėnesiai iki numatytos santuokos datos ir

dalyvauti specialiuose pasirengimo kursuose. Tuoktis ne savo parapijoje leidžiama tik esant rimtam ir motyvuotam pagrindui. Santuokos, kai vienas ar abu sužadėtiniai yra ne Lietuvos piliečiai, bažnyčioje gali būti laiminamos tik tada, kai yra sudaryta civilinė santuoka.

Dokumente nurodoma, kad ypatingo sielovadinio rūpesčio reikia išsiskyrusiems ir antrą civilinę santuoką sudariusiems tikintiesiems. Katalikų Bažnyčioje galiojančiai sudarytos santuokos ryšys yra neišardomas iki vieno iš sutuoktinių mirties ir todėl jų apsisprendimas sudaryti antrą civilinę santuoką arba gyventi kartu negali būti laiminamas imituojant Santuokos sakramento apeigas arba panaudojant kuriuos nors jų elementus.

Panevėžyje susirinkę vyskupai aptarė sielovadą kariuomenės ordinariate. Kariuomenės ordinaras vysk. Eugenijus Bartulis nurodė, kad šiuo metu yra 17 kapelionų, kurie dirba 15-oje dalinių rūpindamiesi kariuomenėje tarnaujančiais tikinčiaisiais bei artimiausiais jų šeimų nariais. Bendra vyskupų nuomone, kapelionai turėtų dirbuotis jausdami ryšį su vyskupija, kurioje gyvena, laikydamiesi Lietuvos Vyskupų Konferencijos priimtų nuostatų. Ypač atidžiai turi būti rūpinamasi tinkamu tikinčiųjų parengimu priimti sakramentus.

Vyskupai patvirtino 19 kunigų, kurie ateinančiais metais gaus JAV Vyskupų Konferencijos skiriamas stipendijas studijoms užsienyje. Dalis jų studijas tęs toliau, o keletas jas pradės. Daugiausia kunigų iš Lietuvos vyskupijų licenciatui ir doktoratui ruošiasi įvairiuose popiežiškuosiuose Romos universitetuose.

Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui buvo pavesta sudaryti naują komisiją, kuri peržiūrėtų ruošiamą giesmyną, skirtą Lietuvos tikintiesiems, ir baigtų jį parengti.

Lietuvos vyskupijų ganytojai pritarė įvairių vienuolių atstovų grupės prašymui, kad 2007 m. gegužės – birželio mėn. į Lietuvą iš Prancūzijos būtų atgabentos Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės relikvijos. Relikvijų gabenimą organizuojanti komisija konkrečius renginius derins atskirai su kiekvienu vyskupu.

Savaitę prieš IV Velykų sekmadienį, kuris dar vadinamas Gerojo Ganytojo sekmadieniu, kaip ir kiekvienais metais, tikintieji yra kviečiami melstis už kunigus ir dvasinius pašaukimus. Šiais metais maldų už dvasinius pašaukimus savaitę prasidės balandžio 30 d., kai minima Gyvybės diena, ir tęsis iki gegužės 7 d., Motinos dienos. Šis sutapimas skatina atkreipti dėmesį į motinos vaidmenį perduodant savo vaikams tikėjimą ir skatinant juos atsiliepti į Dievo kvietimą tapti kunigu ar vienuoliu, vienuole.

Kitas LVK plenarinis posėdis vyks š. m. gegužės 16–18 dienomis Vilniaus arkivyskupijos Trinapolio rekolekcijų namuose. -LVK sekretoriatas-

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pareiškimas

2006-03-29

Nr. 1-126 /06

*Lietuvos Respublikos Seimo
Žmogaus teisių komitetui
Šeimos ir vaiko reikalų komisijai*

Kovo 27 d. buvo paskelbta, kad Lygių galimybių kontrolierė Aušrinė Burneikienė pareiškė išpėjimą Neringos miesto Juodkrantės parodų namų kuratorei Kristinai Danilevičienei. Taip įvertintas ponios Danilevičienės atsisakymas priimti į kuruojamą salę vieną 2006 02 16 planuotą atidaryti VDA studentų darbų parodos dalį. Joje su antrašte „Gyvenimas kartu: šiuolaikinė tradicinė/netradicinė šeima“ turėjo būti eksponuojamos homoseksualų porų fotografijos su tokį gyvenimo būdą reklamuojančiais plačiais ir provokatyviais komentarais. Kuratorė prašė fotografijų autoriaus atsisakyti šių komentarų ir žodžio „šeima“ ciklo antraštėje. Savo poziciją ji argumentavo tuo, kad tokia ekspozicija žėistų nuolatinių parodų namų lankytojų dorovinius įsitikinimus, būtų nepriimtina nepilnamečiams. Juolab kad parodos rengiamos galerijoje, sujungtoje su Juodkrantės mokykla. Lygių galimybių kontrolierė, reaguodama į dėl šio įvykio pateiktą Lietuvos gėjų lygos skundą, padarė išvadą, esą kuratorės veiksmais buvo pažeistas lygių galimybių principas.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pranešime teigiama: „Tyrimo eigoje nenustatyta, kad gėjų ar lesbiečių vaizdavimas fotografijose darytų žalingą poveikį parodos lankytojams (tiek suaugusiems, tiek vaikams) ir dėl to jų negalima būtų eksponuoti viešai“. Viena, žalingo poveikio nepilnamečiams nustatymas nepriklauso Lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai, todėl darytina prielaida, kad p. Burneikienė sprendama apie šią sritį viršijo savo įgaliojimus. Antra, minėtas konstatavimas nepagrindžia kontrolierės išvados, kad p. Danilevičienė privalėjo leisti jos kuruojamoje salėje eksponuoti homoseksualų porų gyvenimo būdą reklamuojančius ir tas poras „šeima“ vadinančius darbus.

Vykdydama savo pareigas Lygių galimybių kontrolierė turėjo įrodyti, kad parodos kuratorė savo veiksmais pažeidė kitokios lytinės orientacijos asmenų lygias galimybes reikštis profesinėje, visuomeninėje ar kultūrinėje plotmėje, tačiau tokių įrodymų nebuvo pateikta. Stokojama argumentacijos, kuris konkrečiai Lygių galimybių įstatymo straipsnis buvo pažeistas. Maža to, protestą pareiškė ne fotografijų autorius, kurio kūrybinės saviraiškos laisvė kai kurių komentatorių teigimu buvo suvaržyta; fotografas savo lytinės orientacijos ne deklaravo, todėl galimas jo saviraiškos laisvės suvar-

žymas nepriklauso Lygių galimybių kontrolierės kompetencijai. Protestą pareiškė fotografijų objektai (ar jų atstovai), tačiau fotografuojami asmenys turi vienintelę demokratinių valstybių įstatymais ginamą teisę – teisę neleisti, kad jie būtų fotografuojami ir fotografijos publikuojamos prieš jų valią.

Mūsų įsitikinimu, Lygių galimybių kontrolierės nutarimas kvestionuoja ponios Danilevičienės teisę priimti sprendimus laikantis krikščioniškos dorovės principų, taikyti kultūros įstaigos projektams etinius kriterijus. Joks Lietuvos teisės aktas neapibrėžia homoseksualų poros kaip „šeimos“. Priešingai, Konstitucijos 38 straipsnis tiesiogiai susieja šeimą su motinyste, tėvyste ir vaikyste bei santuoka, nusakoma kaip laisvas vyro ir moters sutarimas. Todėl kuratorės reikalavimas, kad homoseksualų poros tradicinių įsitikinimų žiūrovų ir nepilnamečių auditorijai nebūtų pristatomos kaip „šeimos“, visiškai atitinka Lietuvos įstatymų normas, ką ir kalbėti apie paprotinę tradiciją ir viešąją moralę.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba yra Seimui atskaitinga institucija, todėl prašome nustatyti ir viešai paskelbti:

ar priimdama nutarimą įspėti Juodkrantės parodų namų kuratorę Lygių galimybių kontrolierę veikė pagal savo kompetenciją,

ar šis nutarimas neprieštaruja konstituciniam šeimos apsaugos ir globos principui bei su juos suderintiems teisės aktams,

ar šis nutarimas nepažeidžia p. Danilevičienės, Neringos savivaldos institucijų bei Juodkrantės mokyklos tarybos teisės pagal savo kompetenciją spręsti, kokio pobūdžio ekspozicijos ir kultūriniai renginiai yra priimtini vietos bendruomenei ir atitinka nepilnamečių šeimų interesus,

ar šiame nutarime nėra diskriminavimo dėl religinių įsitikinimų požiūrių.

Mūsų įsitikinimu, Lygių galimybių kontrolierės sprendimas sukuria precedentą, leidžiantį homoseksualios orientacijos asmenims reikalauti, kad kultūros, švietimo ir kitos įstaigos užtikrintų jiems sąlygas reklamuoti savo gyvenimo būdą nepilnamečiams, ir persekioti tuos, kurie nesutinka tokio gyvenimo būdo laikyti ir vadinti „šeima“. Labai svarbu, kad Seimas savo autoritetingu sprendimu nustatytų, ar toks reikalavimas yra konstituciškas, atitinka gyvybinius mūsų valstybės interesus bei lietuvių tautos tradicijas. Nuoširdžiai tikimės, kad tautos išrinktieji, suvokdami savo atsakomybę dėl Lietuvos ateities ir vykdydami piliečių valią, užkirs kelią dar vienai agresyviai šeimos griovimo pastangai. Atkreipiame dėmesį, kad parodą buvo planuojama atidaryti Vasario 16-osios proga, todėl kelti-

nas klausimas, ar „eksperimentiniai“ studentų darbai būtų pasitarnavę pilietinių ir patriotinių vertybių ugdymui. Visuomenės dorovė ir piliečių pasitikėjimas valstybe patirtų didžiulį smūgį, jei naudojantis Seimo suteiktais įgaliojimais būtų persekiojamas asmuo, kuris liko ištikimas aukštiesiems moraliniams įsitikinimams ir užėmė principingą poziciją gindamas santuokos ir šeimos, o drauge ir valstybės, kurios pagrindas yra šeima, orumą.

Kardinolas Audrys Juozas BAČKIS
Lietuvos Vyskupų Konferencijos
Šeimos reikalų Tarybos pirmininkas

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pranešimas spaudai

2006-04-07

Nr. 1-150/06

Lietuvos Vyskupų Konferencija gavo Seimo Šeimos ir vaiko reikalų komisijos atsakymą į LVK Šeimos reikalų Tarybos pirmininko kardinolo Audrio Juozo Bačkio kreipimąsi dėl kontroversiško Lygių galimybių kontrolierės sprendimo. Komisija teigia išklausiusi kontrolierės paaiškinimus ir atkreipusi dėmesį į Lygių galimybių įstatymo bei Konstitucijos 38 straipsnio nuostatų neatitikimus. Toliau komisijos narių pasirašytame atsakyme teigiama:

„Ši kolizija verčia svarstyti apie įstatymų tobulinimo būtinybę, siekiant ateityje išvengti panašaus pobūdžio konfliktų.

Manome, jog p. K. Danilevičienė, uždraudusi fotografijų parodos 'Gyvenimas kartu: šiuolaikinė tradicinė/ netradicinė šeima' eksponavimą kultūros įstaigoje, esančioje mokyklos teritorijoje, principingai gynė tradicines šeimos vertybes ir nepažeidė Lygių galimybių įstatymo. Todėl komisija kreipėsi į Lygių galimybių kontrolierę, siūlydama atšaukti savo sprendimą dėl nuobaudos skyrimo p. K. Danilevičienei.“

Lietuvos Vyskupų Konferencija yra dėkinga Seimo Šeimos ir vaiko reikalų komisijai už operatyvų išskeltos problemos apsvaistymą ir tikisi, kad iš jo išplaukiantys tolesni Lygių galimybių kontrolierės ir Seimo žingsniai leis visiškai išsklaidyti visuomenėje kilusius būgštavimus dėl pagarbos konstituciniam šeimos apsaugos ir globos principui.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

Instrukcija dėl pasirengimo Santuokos sakramentui programos įgyvendinimo

2006 m. kovo 29 d.

1. Jau beveik dešimtmetį Lietuvos vyskupijose galiojanti pasirengimo Santuokos sakramentui programa (žr. LVK Nutarimas dėl pasirengimo Santuokos sakramentui programos, „Bažnyčios žinios“ 1996 m. Nr. 22) daugeliui padėjo sąmoningiau priimti šį sakramentą. Per šiuos metus įvyko nemažai pokyčių, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant sužadėtinius santuokai. Šia instrukcija siekiama padėti sklandžiau įgyvendinti pasirengimo Santuokos sakramentui programą bei atsilipti į naujai iškilusius klausimus.

Atsakomybė už tinkamą sužadėtinių parengimą Santuokos sakramentui

2. Sužadėtiniai, norintys sudaryti bažnytinę santuoką, ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki numatytos vestuvių datos užsiregistruoja parapijoje, kurioje nori susituokti, ir tada siunčiami į pasirengimo Santuokos sakramentui kursus. Klebonas, kurio parapijoje teikiama santuoka, turi užtikrinti tinkamą sužadėtinių parengimą, taip pat įsitikinti jų laisvu stoviu, t. y. tuo, kad jie neturi jokių kliūčių sudaryti bažnytinę santuoką, bei pasirūpinti sužadėtinių katecheze.

Pasirengimas Santuokos sakramentui vyksta parapijoje, kurioje santuoka bus laiminama. Jei sužadėtiniams tai neįmanoma, jie gali pasirengti parapijoje, kurioje turi buveinę arba laikinąją buveinę. Tada ikisantuokinės apklausos anketą ir kitus dokumentus kartu su parapijos klebono leidimu tuoktis už parapijos ribų sužadėtiniai pristato į parapiją, kurioje sudaroma santuoka. Kai tuokiamasi užsienyje, šie dokumentai siunčiami per vyskupijos kuriją.

Tose bažnyčiose, kuriose laiminama daug santuokų, sužadėtiniai Santuokos sakramentui turi būti parengiami geriau, didesnę dėmesį skiriant sužadėtinių katechezei ir pasirengimo kursams. Tokių bažnyčių klebonai pateikia vyskupui sužadėtinių rengimo programą ir, ordinarui ją patvirtinus, gauna teisę santuokai rengti kitų parapijų sužadėtinius.

Jeigu klebonas neturi galimybės gerai parengti sužadėtinius, gyvenančius ne jo parapijoje, jis turi atsiskyti laiminti jų santuoką. Leidimas priimti Santuokos sakramentą tinkamai neparengtiems sužadėtiniams yra tiesioginis klebono pareigų apleidimas.

Pasirengimo santuokai metu svarbu įvykdyti ne tik teisinius reikalavimus, bet ir rūpestingai organizuoti pa-

tį pasirengimo programos vykdymą, sužadėtiniams padėti suvokti Santuokos sakramento prasmę bei reikšmę ir iš jo kylančius išipareigojimus, panaudoti šią progą evangelizacijai. Sužadėtinius kunigas turėti paraginti atnaujinti religinę praktiką, jei ji buvo nutrūkusi.

Laisvo stovio santuokos, šventimų ar įžadų atžvilgiu ir krikšto fakto nustatymas

3. Laisvas stovis ankstesnės bažnytinės santuokos, šventimų ar vienuolinių įžadų atžvilgiu nustatomas pagal sužadėtinių pateiktą ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. išduotą krikšto liudijimą iš krikšto parapijos. Šiame krikšto liudijime būtinai turi būti pažymėta, kokie įrašai ir pastabos yra Krikšto knygoje, arba tai, kad jų nėra. Krikšto vietos klebonas privalo išduoti tokį krikšto liudijimą sužadėtinių ar jų šeimos narių prašymu.

Jei laisvas stovis ankstesnės bažnytinės santuokos, šventimų ar vienuolinių įžadų atžvilgiu nenustatytas pagal Krikšto knygos išrašą, parapijos, kurioje laiminama santuoka, klebonas gali jį nustatyti pagal sužadėtinių gyvenamosios ar krikšto vietos klebono arba kito kunigo liudijimą; taip pat pagal sužadėtinių tėvų ar artimųjų priesaiką patvirtintą liudijimą.

Jeigu Krikšto knygoje įrašo nėra, krikšto faktas nustatomas pagal anksčiau išduotą krikšto liudijimą arba liudininkų priesaiką (plg. kan. 876). Tokiu atveju krikšto faktą patvirtinantį dokumentą kartu su pranešimu apie sudarytą santuoką reikia siųsti klebonui, kurio parapijoje įvyko krikštas. Klebonas, gavęs pranešimą apie jo parapijoje įvykusį krikštą, kuris nebuvo įregistruotas Krikšto knygoje, krikšto duomenis įrašo atitinkamų metų Krikšto knygos papildomame lape, o gautą dokumentą saugo parapijos archyve.

Leidimas tuoktis už parapijos ribų

4. Santuokos sakramentą, kaip ir kitus sakramentus, tikintieji priima savo parapijoje. Jei santuoka laiminama vieno iš sužadėtinių parapijoje, leidimo tuoktis už parapijos ribų nereikia.

Santuoka gali būti laiminama ir kitoje parapijoje ar bažnyčioje, tačiau tos parapijos klebonas ar bažnyčios rektorius privalo turėti parapijų, kurioms priklauso sužadėtiniai, klebonų raštišką leidimą. Kai yra pakankamas pagrindas, sužadėtinių prašymu parapijos klebonas išduoda leidimą jiems tuoktis už parapijos ribų. Pakankamu pagrindu rengtis santuokai ir tuoktis už parapijos ribų laikomas rimtas ir motyvuotas sužadėtinių apsisprendimas tuoktis pasirinktoje bažnyčioje. Pirmumas visada turi būti teikiamas sielovadai ir sąmoningam Santuokos sakramento priėmimui.

Katalikas yra laikomas tos parapijos parapijiečiu, kurioje turi buveinę arba laikinąją buveinę (plg. kan. 107

§ 1). Pagal Kanonų teisę (plg. kan. 102) buveinė įgyjama apsigyvenus kokios nors parapijos ar bent jau vyskupijos teritorijoje ir ketinant ten pasilikti visam laikui arba išgyvenus toje vietoje pilnus penkerius metus. Laikinoji buveinė įgyjama apsistojus kokios nors parapijos ar bent jau vyskupijos teritorijoje ir ketinant ten pasilikti tris mėnesius arba išgyvenus toje vietoje pilnus tris mėnesius.

Užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių santuokos ir santuokos su užsieniečiais

5. Jei ketinama tuoktis Lietuvoje, pasirengimo santuokai reikalavimai vienodai taikomi tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje gyvenantiems sužadėtiniams. Pasirengimo kursus jie gali išklaudyti Lietuvoje arba šalyje, kurioje gyvena, gaudami atitinkamą liudijimą. Kai dėl kalbos nemokėjimo asmuo nelanko pasirengimo Santuokos sakramentui kursų, kunigas privalo (prireikus per vertėją) priminti ir pamokyti pagrindinių tikėjimo tiesų, pirmiausia to, kas susiję su krikščioniškąja santuoka bei sakramentais (kan. 1063 §2), o nekataliką supažindinti su katalikiškos santuokos tikslais ir savybėmis.

Jei vienas iš ketinančiųjų tuoktis pakrikštytas ne Katalikų Bažnyčioje arba apskritai yra nekrikštytas, reikalingas katalikiškos pusės gyvenamosios vietos arba santuokos vietos vyskupo leidimas mišriai santuokai arba atleidimas nuo skirtingo kulto kliūtis. Santuokos, kai vienas ar abu sužadėtiniai yra ne Lietuvos piliečiai, bažnyčioje gali būti laiminamos tik tada, kai jie susituokę civiliai.

Visais atvejais vengtinus skubotumas, kai trumpam į Lietuvą sugrįžę sužadėtiniai nori kuo greičiau sudaryti bažnytinę santuoką. Tikintieji turi būti informuojami, kad laiku kreiptųsi dėl santuokos sudarymo, išsiaiškintų visus reikalavimus ir tinkamai pasirengtų. Atleidimas nuo reikalavimų, nustatančių pasirengimo santuokai laiką, rezervuotas vietos ordinarui.

Į užsienį išvykę katalikai visokeriopai skatinami ištraukti į savo tautos parapijų ar misijų gyvenimą, o ten, kur jų nėra, – į gyvenamojo krašto Bažnyčios parapijas.

Santuokos įregistravimas parapijos Santuokų knygoje ir civilinės metrikacijos įstaigoje

6. Parapijos klebonas atsakingas, kad jo parapijoje būtų rūpestingai vedama Santuokų knyga ir archyve saugojamos sužadėtinų ikisantuokinės apklausos anketos bei jų pateikti dokumentai.

Sutuoktiniai turi būti informuojami, kad pagal Lietuvos Respublikos vyriausybės ir Lietuvos Vyskupų konferencijos susitarimą, apie vien tik Katalikų Bažnyčioje sudarytą santuoką per dešimt dienų jie patys turi pranešti civilinės metrikacijos įstaigai. Sutuoaktiniam

per šį laiką nepranešus apie šios santuokos sudarymą civilinės metrikacijos įstaigai, civilines teisines pasekmes ši santuoka sukels nuo jos ištraukimo į valstybinę apskaitą momento.

Pranešimas apie įvykusią santuoką ir jos registravimas Krikštų knygoje

7. Laikantis kan. 535 § 2 reikalavimų, Krikšto knygoje visada įrašytina pastaba apie tikinčiųjų santuoką. Klebonas atsakingas, kad, gavus pranešimą apie kitoje parapijoje ar bažnyčioje įvykusią santuoką, atitinkamos pastabos būtų įrašytos į jo parapijos Krikšto knygą, o apie jo parapijoje palaimintą santuoką nedelsiant būtų pranešta sutuoktinių krikšto vietos klebonui.

Jei asmuo krikštytas ne Katalikų Bažnyčioje, tačiau perėjęs į ją, pranešimas apie jo santuoką siunčiamas į parapiją, kurioje jis buvo priimtas į Katalikų Bažnyčią.

Išsiskyrusių ir antrą civilinę santuoką sudariusių tikinčiųjų sielovada

8. Priėmę Santuokos sakramentą, o po to išsiskyrę ir sudarę antrą civilinę santuoką arba praktiškai kartu ne santuokoje gyvenantys katalikai lieka Bažnyčios nariai, kuriems būtinas ypatingas sielovadinis dėmesys. Tokių vedybinį gyvenimą gyvenantieji negali priimti Susitaikymo sakramento ir Komunijos, tačiau yra skatinami melstis, dalyvauti šv. Mišiose, socialinėje-karitatyvinėje parapijos veikloje, ugdyti savo ir savo vaikų dvasinį gyvenimą.

Kadangi santuokos ryšys yra neišardomas iki vieno iš sutuoktinių mirties arba santuokos pripažinimo negaliojančia, katalikai negali sudaryti antros bažnytinės santuokos. Viešos ceremonijos, kuriose laiminami žiedai ar naują civilinę šeimą sukūrę žmonės, ypač kai tai daroma iškilmingai ateinant prie altoriaus, gali būti klaidingai laikomos bažnytine santuoka arba kelti tikinčiųjų papiktinimą. Todėl toks tikinčiųjų apsisprendimas gyventi kartu negali būti laiminamas, imituojant Santuokos sakramento apeigas arba panaudojant kokius nors jų elementus šv. Mišiose ar šalia jų.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius
Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininkas

Monsinjoras Gintaras Grušas
Lietuvos Vyskupų Konferencijos
Generalinis sekretorius

Popiežiaus Jono Pauliaus II pirmųjų mirties metinių minėjimas

Kaune

Balandžio 2 d. Kauno arkivyskupijoje pirmųjų popiežiaus Jono Pauliaus II išėjimo į Tėvo namus metinių minėjimas prasidėjo arkikatedroje bazilikoje, kurioje iškilmingai švęstai Eucharistijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Šv. Mišias koncelebravo Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. lic. Aurelijus Žukauskas bei arkikatedros administratorius kun. Evaldas Vitulskis.

Gausiai susirinkusiems tikintiesiems arkiv. S. Tamkevičius pasakė pamokslą, kuriame pabrėžė kiekvieno krikščionio gyvenime svarbią aukos dvasiją, nebevertinamą šiuolaikiniame tik malonių išgyvenimų besivaikantiame pasaulyje. Priminęs Jėzaus palyginimą apie kviečių grūdą, kuris tik apmiręs „duos gausių vaisių“ (Jn 12, 24), ganytojas ragino „nebijoti būti į žemę numestu kviečio grūdu“ ir priminė aukos bei tarnavimo kitiems pavyzdį, kurį regime Dievo tarno popiežiaus Jono Pauliaus II asmenyje. „Popiežius dalijo save viso pasaulio žmonėms. Keletą metų prieš mirtį mačiau jį Kazachstane. Jonas Paulius II toje nekaltų žmonių kančios persisotinusioje šalyje ne tik skelbė Kristų, bet ir liudijo jį savo gyvenimu ir ligos kryžiumi“, – sakė ganytojas, kviesdamas „melsti vieni kitiems drąsos sekti Kristų iki Golgotos“.

Popietę Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje įvyko susitikimas-konferencija „Jonas Paulius II – gyvenimas, idėjos, veikla“. Renginyje dalyvavo arkiv. S. Tamkevičius, grupė arkivyskupijos kunigų, Kauno m. valdžios bei žiniasklaidos atstovai, kelių šimtų tikinčiųjų būrys. Išanginiame žodyje pasveikinęs susirinkusius, arkivyskupas apžvelgė Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II gyvenimą ir ypač pabrėžė jo įtaką Lietuvos išsilaisvinimui iš komunizmo pančių. Ganytojas susijaudinęs prisiminė, kaip Jonas Paulius II, atidavęs dalį savo širdies ir Lietuvai, vos tapęs popiežiumi garsiai visam pasauliui paskelbė, kad nuo šiol nebebus „tylinčios Bažnyčios“, nes jis būsiąs tos užspaustos ir persekiojamos Bažnyčios balsu. Šitai nepaprastai padrasino, sustiprino bei įkvėpė už laisvę kovojusius Bažnyčios žmones dar aktyviau siekti tautos, o sykiu ir tikėjimo laisvės.

Konferencijoje perskaityti du pranešimai apie Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II veiklą. Kun. Mindaugas Pukštys pastoraciniu aspektu aptarė dvidešimt šešerius metus trukusį popiežiaus pontifikatą, analizavo svarbiausias keturiolikos jo enciklikų temas – žmogaus klausimą, Kristų kaip kelių kiekvienam žmogui, tiesos ir laisvės santykį, ekumenizmą, Eucharistiją, Kristaus liudijimo pasauliui svarbą ir kt. Kun. M. Pukščio teigimu, šiais dokumentais Jonas Paulius II siekė gaivinti mūsų tikėjimą į gyvąjį Dievą.

Religinio gyvenimo apžvalgininkas dr. Paulius V. Subačius perskaitė pranešimą „Popiežiaus Jono Pauliaus II įtaka visuomenei“. Prelegentas atkreipė dėmesį į tai, jog Šventasis Tėvas „gyveno ypatingu laiku ir ypatingai tą laiką keitė“. Dr. P. Subačiaus teigimu, Jono Pauliaus II gyvenimo laikotarpis sutapo su epocha, kurioje tiek asmenybės, tiek autoriteto vaidmuo „tapo kaip niekada sukompromituotas tiek istoriškai, tiek ideologiškai“. Šventasis Tėvas pasiekė – ypač kai bemaž visai išseko jo fizinės jėgos – tokio autoriteto viršūnę, „kuriam niekas pasaulyje nebegalėjo prilygti“. „Ar verta įrodinėti, kad nė vienos divizijos neturintį popiežių tuo metu labiausiai apsiginklavusios šalies diktatorius laikė didžiausia asmenine grėsme, jei pati sovietija tai pripažino, organizuodama šlykščiausią visų laikų pasikėsinimą“. P. Subačius ypač atkreipė dėmesį į didžiulį popiežiaus poveikį visuomenei net ir pasibaigus jo žemiškajai kelionei – atsivertimus ir

Kunigų susirinkimas Vilniuje

Balandžio 5 d. Vilniuje įvyko eilinis Vilniaus arkivyskupijos kunigų susitikimas, kuriam vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir vyskupas Juozas Tunaitis.

Dievo Gailestingumo šventovės rektorius kun. V. Vaišvilas supažindino su atleidų savaitės programa, kurią Didįjį penktadienį pradės novena, o užbaigs Dievo Gailestingumo šventei skirtą Atvelykio sekmadienio renginį.

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. R. Šalaševičius priminė Verbų sekmadienio rinkliavą seminarijai išlaikyti bei pristatė aukotojams kaip padėką skirtus lankstinukus. Jis taip pat pasiūlė lankstinuke esančią maldą už pašaukimus naudoti Maldų už pašaukimus savaitės metu.

Kardinolas priminė Didžiojo penktadienio rinkliavą, skirtą Šventojoje Žemėje gyvenantiems krikščionims. Ten nuolat tvyranti įtampa grasina sunaikinti ir taip negausias krikščionių bendruomenes, tad joms yra reikalinga viso pasaulio Bažnyčių parama bei padėrinimas. Kardinolas pasidalijo prisiminimais apie Alžyre prieš keletą metų nužudytus trapistus, kurių priorą jis asmeniškai pažinojo.

Visiems dalyvavusiems kunigams buvo padovanota neseniai lietuvių kalba išleista popiežiaus Benedikto XVI enciklika *Deus Caritas est*. Kunigai paraginti skaityti ir įgyvendinti enciklikos mokymą.

Susirinkime pristatytas LVK rengiamas dokumentas dėl Santuokos sakramento. Jis bus aptarinėjamas kitame kunigų susirinkime. Kardinolas taip pat pasidalijo ligonių ir kalinių pastoracijos planais bei rūpesčiais. Pradedamos įrengti koplyčios Greitosios pagalbos ir Onkologijos ligoninėse, tad didėja kapelionų, atsidėjusių vien ligoninių sielovadai, apimančiai ne tik darbą su ligoniais, bet ir su personalu, poreikis. Ypatingo visuomenės dėmesio susilaukė projektas Jono Pauliaus II atminimą įamžinti įsteigiant Paliatyviosios slaugos ligoninę.

Kunigai paraginti dalyvauti specialiai jiems skirtose rekolekcijose, kurias liepos 10–12 d. ves ses. Briege M. McKenna OSC ir t. Kevinas Scallonas CM.

Susirinkime buvo prisimintas kun. Alfonas Lipniūnas, kurio beatifikacijos

procesas išskilmingai pradėtas Panevėžyje. Kardinolas trumpai supažindino su jo biografija, pacitavo ištraukų iš dienoraščio. Kurį laiką kun. A. Lipniūnas dirbo Vilniuje, buvo labai mylimas studentų, iš čia išvežtas į Vokietiją.

Susitikimą užbaigė kardinolas, primindamas pareigą įsteigti parapijose pastoracines bei ekonomines tarybas, leidžiančias pasauliečiams prisiimti jiems priklausančią atsakomybę už parapiją, o kunigus išlaisvinančias sielovadinei veiklai.

-Vn-

„LKB kronikos“ minėjimai

Kardinolo Vincento Sladkevičiaus muziejuje

Kovo 24 d. Kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialiniame muziejuje Kaune prisimintas „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ leidimas pogrindyje ir jos reikšmė pasaulyje. Simboliška, kad vakaras surengtas kovo mėnesį minint Knygnešio dieną, nes leidėjų ir jos platintojų žygdarbis savo reikšme Lietuvai prilygsta knygnešiams. Surengtoje parodoje „LKB kronikos kelias“ vakaro dalyviai turėjo progą susipažinti su rankraščiais, dauginimo technika ir išleistais numeriais.

Vakare dalyvavo „LKB kronikos“ leidėjai bei redaktoriai – Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, ses. Nijolė Sadūnaitė, iš Lietuvos keliavusio tiesos žodžio ilgametė skleidėja Jungtinėse Amerikos Valstijose, Lietuvos ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Damušytė, ilgametis Vatikano radijo redaktorius mons. dr. Vytautas Kazlauskas, „Kronikos“ platintojas bei rėmėjas Petras Plumpa ir kiti. Dainų posmais ir prasmingomis eilėmis susirinkusius pasveikino Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos moksleiviai.

G. Damušytė šiltais prisiminė bendradarbiavimą platinant „LKB kroniką“: „Apie ją sužinojau iš spaudos, pokalbių šeimoje. Kun. Kazimiero Pugevičiaus, platinusio ir vertusio „Kroniką“ į anglų kalbą, prašymu pasiryžau vienerius metus paaukoti jai atsisakydama kitos veiklos Lietuvių katalikų religinėje šalpoje. Čia buvo įsteigtas Informacijos centras ir į pasaulį nusitęsė ne tik „Kronikos“ keliai, bet ir kita informacija apie Lietuvą. Vieneri metai greitai prabėgo, ir aš pasilikau dar vienuolikai. Mano planai stoti į JAV

stiprų evangelizacijos proveržį. „Istoriškai būtų gal per drąsu teigti, jog be Jono Pauliaus II nebūtume atgavę laisvės, tačiau realu, kad toji laisvė šiandien tikrai būtų kitokia – dar mažiau gerbianti žmogaus gyvybę bei orumą“, – apibendrindamas sakė dr. P. V. Subačius.

Konferencijos dalyviai turėjo progą susipažinti su Šventojo Tėvo veiklai skirtu VDU studentų parengtu stendu, išgirsti seminarijos auklėtinių skaitomas ištraukas iš Jono Pauliaus II kalbų bei dokumentų tekstų. Taip pat skambėjo Kauno Juozo Naujaliao muzikos gimnazijos auklėtinių atlikti J. S. Bacho, A. Vivaldžio, M. K. Čiurlionio kūriniai. Konferencijos metu klierikai bei arkivyskupijos Šeimos centro savanoriai gretimoje auditorijoje globojo susirinkusių tėvelių vaikus bei padėjo jiems prisiminti popiežių kūrybiniais darbais.

-kasp-

Šiauliuose

Popiežiaus Jono Pauliaus II atminimas Šiauliuose paminėtas Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus katedroje ir Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje. Katedroje vyskupas Eugenijus Bartulis balandžio 2 d. aukėjo šv. Mišias intencija – kad popiežius iš Dangiškojo Tėvo namų laimintų tikinčiuosius.

Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje, kurioje viešnagės Lietuvoje metu popiežius Jonas Paulius II buvo užėjęs pasimelsti, dvi dienos buvo skirtos Šventojo Tėvo garbei ir atminimui. Šv. Mišias šioje bažnyčioje aukėjo ir pamokslą sakė rektorius kun. Stasys Kazėnas SJ. Prisimindamas minias laiminsį popiežių, rektorius teigė, kad „Jono Pauliaus II gyvenimas buvo kvietimas daugeliui. Bendraudamas su daugybe žmonių, milijonine minia, jis buvo tas, kuris sugebėjo patraukti ne prie savęs, bet prie Kristaus“. Prisimindamas Šventojo Tėvo atsidavimą Kristui, kunigas sakė, kad nors šį žmogų supo daugybė blogio, nes jis gyveno realiame pasaulyje, blogis neišstengė jį išsiskverbti. „Iš tiesų jis buvo ganytojas. Ganytojas, kuris ėjo pats ir vedė kitus“, – sakė kun. S. Kazėnas.

Po šv. Mišių pilnutėlė bažnyčia klausėsi minčių apie Šventąjį Tėvą bei paties Jono Pauliaus II parašytų maldų, jo raštų ištraukų, kurias skaitė Šiaulių dramos teatro aktoriai Olita Dautartaitė ir Pranas Piaulokas. Šiaulių vokalinė vaikų grupė „Rokoko“, vadovaujama Rasos Kauneckaitės, giedojo psalmes.

Minėjimo metu Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis sakė, kad „nebuvo ir tikriausiai nebus artimesnio mūsų tautai popiežiaus, kuris Kryžių kalne aukėjo šv. Mišių auką ir, būdamas Lietuvoje, pamokslus sakė lietuviškai“. „Jo pavyzdys – šviečianti žvaigždė mūsų gyvenimo kelionėje. O paminklas, kurį statome jau dabar Dievo tarnui Jonui Pauliui II, yra mūsų ištikimybės Dievui“, – sakė ganytojas.

Vakare po šv. Mišių kalbėtas rožinis „20 paslapčių su Jonu Pauliumi II“: šia malda vienytasi su Romoje, šv. Petro aikštėje, besimeldžiančiais tikinčiaisiais.

Minėjimas buvo tęsiamas balandžio 3 d. vakarą. Merginų grupė, vadovaujama Janinos Bartkutės, giedojo grigališkąjį chorą. Apie popiežių, pakeitusį pasaulio veidą, Jono Pauliaus II Lietuvai tartus žodžius Kryžių kalne ir kitoje Lietuvos vietose skaitė aktorė O. Dautartaitė ir Šiaulių universiteto studentai Gediminas Krūmas bei Edita Pupkevičiūtė. Dviejų dienų renginį režisavo, tekstus parinko Šiaulių dramos teatro režisierė Regina Steponavičiūtė.

-ir-

Kunigo Alfonso Lipniūno beatifikacijos proceso pradžia

Kovo 28 d. vidudienio šv. Mišiomis Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje pradėtas Dievo tarno, kankinio kunigo Alfonso Lipniūno beatifikacijos procesas. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, drauge jas aukėjo daugiau nei penkiasdešimt vyskupijos kunigų, dalyvavo gausus būrys miesto gyventojų, vyskupijos klierikai ir diakonai, studijuojantys Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje.

Vysk. J. Kauneckas tą dieną apibūdino kaip istorinį įvykį – pirmąkart Panevėžio vyskupijoje pradėdama beatifikacijos byla. Kun. A. Lipniūnas, pasak ganytojo, jau pripažintas Dievo tarnu – kankiniu 2000-ųjų metų gegužės 7 d. popiežiui Jonui Pauliui II paskelbus 20 tūkst. XX amžiaus kankinių, iš jų 114 lietuvių (36 iš Panevėžio vyskupijos). Skelbiant žmogų palaimintuoju svarbu, kad gyvenime jis būtų pasižymėjęs išskirtinėmis savybėmis; taip pat būtini dviejų stebuklų įrodymai. Galinčius paliudyti tokių faktų vyskupas kvietė kreiptis į Panevėžio vyskupijos kuriją. Vėliau ganytojas apžvelgė kun. A. Lipniūno gyvenimą, išryškindamas neeilinį pasiaukojimą, ugningą dvasią, drąsą skelbiant Dievo Žodį ir kovojant už žmoniškumą. Šv. Mišių metu giedojo Panevėžio katedros vyrų choro grupė, vadovaujama vargonininko Rimanto Mingailos.

Po šv. Mišių vyskupo generalvikaras g. kan. dr. Robertas Pukenis apžvelgė svarbiausias paskelbimo palaimintuoju sąlygas: tai šventumo garsas tautoje, asmenybės aktualumas šiandien, herojiškas Dievo valios vykdymas.

Vėliau centrinėje navoje prieš presbiteriją buvo pastatyti stalai, prie kurių susėdo vysk. J. Kauneckas ir kunigai, vyskupo paskirti atsakingaisiais už beatifikacijos procesą: delegatas teisėjo teisėmis – kan. Vytautas Masys, teisingumo gynėjas – kan. lic. Saulius Filipavičius, notaras – kun. Eugenijus Styra, pagalbininkas notaras lic. kun. Tomas Skrudupis, postulorius g. kan. dr. Robertas Pukenis. Visi paskirtieji kunigai perskaitė priesaikos žodžius, pasirašė protokolą, kurį patvirtino kancleris kun. dr. Romualdas Zdanys. Vėliau Panevėžio vyskupas pristatė ekspertus: mons. Juozapą Antanavičių, paskirtą istoriniu konsultoriumi–ekspertu, teologijos ekspertus kun. lic. Albertą Kasperavičių, kun. dek. Stanislovą Krumpļauskā, kun. Eugenijū Troickį. Vicepostuloriumi paskirtas kun. lic. Simas Maksvytis. Balandžio 18 d. Panevėžio vyskupijos kurijoje bus surengta II šio proceso sesija.

Kiekvienam šv. Mišių dalyviui įteiktas paveikslėlis su kun. A. Lipniūno portretu (dailininkė Julija Paltarokaitė-Šalkauskienė) ir maldele, prašant, kad jis taptų mūsų dangiškuoju globėju (malda patvirtinta Panevėžio vyskupo J. Kaunecko 2006 m. kovo 10 d.). Kun. A. Lipniūno kapą katedros šventoriuje tikintieji papuošė gėlėmis, uždegė žvakes. Beatifikacijos pradžia pažymėti Panevėžio vyskupijos kurija išleido lankstinuką apie kunigo kankinio A. Lipniūno gyvenimą.

-jj-

Telšių vyskupijos 80 metų sukaktis ir vyskupo A. Vaičiaus jubiliejus

Balandžio 5 d. Telšių vyskupijoje paminėtos dvi prasmingos sukaktys: tą dieną 80 metų suėjo nuo Telšių vyskupijos įkūrimo ir lygiai 80 metų sukako Telšių vyskupui emeritui Antanui Vaičiui. Šioms progoms paminėti Telšių šv. Antano Paduviečio katedroje buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios, kurių liturgijai vadovavo jubilias vyskupas A. Vaičius. Šv. Mi-

diplomatinę tarnybą žlugo, nes tada kur kas svarbiau buvo informuoti skaitytoją apie Lietuvą ir tai, kas vyksta už geležinės uždangos“. Pasak G. Damušytės, „Kronika“ „buvo nuostabus pilietinės visuomenės sąmoningumo pavyzdys: žmonės rašė, spausdino, daugino ir platino. Ji buvo verčiama į italų, ispanų, anglų, rusų kalbas. Tai buvęs pirmas iškirstas langas į pasaulį, skleidęs žmonėms tiesą apie okupuotą Lietuvą.

Ses. N. Sadūnaitė pasidalijo įspūdiškais apie susitikimą su popiežiumi Jonu Pauliumi II grupei maldininkų iš Lietuvos lankantis Vatikane: „Jonas Paulius II leisdamasis laiptais iš tolo pamatė mane ir tarė: *O, Sadūnaitis! Ir paklausė: Kaip ten Sibire buvo? Skaičiau jūsų knygą*. Malonu buvo iš Šventojo Tėvo lūpų išgirsti, kad jis labai myli Lietuvą“.

Mons. V. Kazlauskas Vatikano radijo bangomis pasauliui siuntė pačias vertingiausias žinutes iš Lietuvos, kurias pateikdavo „LKB kronika“. „Mes tada pajutome, kad visa užsienio žiniasklaida, skirta Lietuvai, įgavo kitą kryptį, – sakė mons. V. Kazlauskas. – „Kroniką“ skaitė ir Jozefas Ratzingeris, dabartinis popiežius Benediktas XVI. Visus numerius taip pat gaudavo aukštieji Vatikano hierarchai. Šis leidinys buvo plačiai pasklidęs po laisvąjį Vakarų pasaulį“. -nr-

Kauno šv. Mato mokykloje

Kovo 30 d. Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius lankėsi Šv. Mato katalikiškoje vidurinėje mokykloje. Susitikime su pedagogais jis papasakojo apie „LKB Kronikos“ kelį iki atgimimo metų, pristatė bendradarbius, kurie savo drąsa, pasiaukojimu ir ryžtu prisidėjo prie jos leidimo, pabrėžė „Kronikos“ persiuntimo į Vakarų svarbą bei šio leidinio reikšmę Lietuvos atgimimui. Ganytojas atkreipė dėmesį į sąmoningo piliečio laikyseną sovietinio režimo metais, taip pat šių dienų būtinybę sakyti tiesą, kovoti už dvasines tautos vertybes.

Susitikime taip pat dalyvavo Kauno meras Arvydas Garbaravičius, vicemeras Kazimieras Kuzminskas, Aukštosios Panemunės parapijos klebonas dekanas kan. Deimantas Brogys, mokyklos kapelionas kun. Rimantas Simanavičius, mokytojai ir administracija.

Tarp arkiv. S. Tamkevičiaus ir mokyklos bendruomenės bei svečių įvyko nuoširdus dialogas aktualiais politikos

ir jaunimo ugdymo klausimais; ganytojas noriai atsakinėjo į pateiktus klausimus, diskutavo apie katalikiškos mokyklos veiklos aktualijas.

-nr, db-

Rūpinamasi katalikišku darželinukų auklėjimu

Kovo 24 d. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis į susitikimą pakvietė ikimokyklinių įstaigų vadovus aptarti darželinukų religinio ugdymo galimybių. Renginį organizavo Šiaulių vyskupijos Katechetikos centras. Nors ikimokyklinėse įstaigose nėra įstatymais reglamentuoto tikybos mokymo, susidomėjimas susitikimu – jame dalyvavo daugiau kaip 40 vadovų – parodė, jog ir šiose įstaigose rūpinamasi puoselėti dvasingumą bei religingumą.

Sveikinimo žodžiu pradėjęs susitikimą vysk. E. Bartulis linkėjo ir kvietė dražiai kalbėti mažutėliams apie Dievo karalystę, Viešpaties meilę kiekvienam. Katechetikos centro vadovė Danutė Kratukienė supažindino su centro veiklos tikslais, gairėmis, bendradarbiavimo galimybėmis. Susidomėję ir aktyviai nusiteikę įstaigų administracijos atstovai noriai priėmė pasiūlymą kartu organizuoti seminarus auklėtojams ir supažindinti juos su tikėjimo tiesų perteikimu vaikams. D. Kratukienės teigimu, kalbant vaikams apie šventes, svarbu atskleisti gilesnį jų krikščionišką turinį. Susitikimo dalyviai domėjosi mažųjų ugdymui skirtomis giesmelėmis, vaizdo kasetėmis, o pabaigoje dėkojo vyskupui išsakydami viltį bendradarbiauti ir ateityje.

-ir-

Kryžiaus kelio apmąstymui

Kovo 24 d. Kauno kunigų seminarija pakvietė Kryžiaus kelio apmąstymui ir maldai Švč. Trejybės bažnyčioje. Šiame gavėnios susikaupime dalyvavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, seminarijos rektorius kun. lic. Aurelijus Žukauskas, dvasinė vadovybė, dėstytojai, darbuotojai, auklėtiniai bei gausus būrys tikinčiųjų.

Kryžiaus keliui vadovavo seminarijos dvasios tėvas kun. lic. Kęstutis Kėvalas. Pradėdamas renginį, jis linkėjo, kad ši gavėnios malda dar labiau suvienytų su Kristumi ir vienus su kitais, primindamas, jog „būti krikščionimi – tai sekti Kristų, gyventi su juo, kaip tai darė apaštalai, pirmieji krikščionys ir

šias koncelebravo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbruggenas, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ ir nemažas būrys Telšių vyskupijos kunigų. Šv. Mišiose, per kurias melsta Dievo palaimos Telšių vyskupijai ir jos dabartiniam ganytojui J. Borutai SJ bei stiprybės ir gausių Dievo malonių garbiajam jubiliatui, giedojo Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos choras.

Šv. Mišių pradžioje į gausiai susirinkusius tikinčiuosius bei garbų jį jubiliatą kreipėsi arkiv. P. S. Zurbruggenas, nuoširdžiai pasveikinęs vysk. A. Vaičių ir perskaitęs popiežiaus Benedikto XVI sveikinimo telegramą, kurioje rašoma: „Su dėkinga širdimi prisimindamas jo gilų tikėjimo liudijimą ir uolią tarnystę Bažnyčiai Lietuvoje, vienijuosi su juo padėkos maldoje Dievui už patirtas malones ir siunčiu nuoširdų sveikinimą, linkėdamas jam Švč. M. Marijos užtarimo bei nuolatinės dangaus palaimos, suteikdamas apaštališkąjį palaiminimą jam ir visiems jam brangiems žmonėms“.

Per pamokslą Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ priminė Telšių vyskupijos įkūrimo istoriją, jos raidą. Popiežius Pijus XI apaštališkąją konstituciją *Lituanorum gente*, pasirašyta 1926 m. balandžio 4 d., lygiai prieš 80 m. įkūrė Lietuvos bažnytinę provinciją ir kartu Telšių vyskupiją su centru ir Šv. Antano Paduviečio katedra Telšiuose. Vyskupijos globėju paskelbtas šv. kančinyš Justinas. Pirmuoju Telšių vyskupijos ganytoju buvo vysk. Justinas Staugaitis. Vysk. J. Boruta SJ apžvelgė išbandymus ir sunkumus, kuriuos teko vyskupijai patirti karo ir pokario metais bei sovietmečiu. Primindamas tikintiesiems, jog vyskupas yra tikėjimo sergėtojas ir ganytojas, vysk. J. Boruta SJ apžvelgė ilgus metus vyskupijai vadovavusio vysk. A. Vaičiaus darbą sovietmečiu, taip pat atkūrus Lietuvos nepriklausomybę. Bene didžiausią ir sunkiausią darbą vyskupas A. Vaičius nuveikė 1989 m. atkurdamas Telšių kunigų seminariją, kurią yra baigę daugiau nei 100 kunigų, šiuo metu besidarbuojančių ne tik Telšių, bet ir kitose vyskupijose bei užsienyje. Vyskupas jubiliatą nuoširdžiai sveikino, linkėdamas jam ilgai gyventi su Dievo palaima, dėkojo už bendradarbiavimą sprendžiant vyskupijos reikalus ir kvietė tikinčiuosius vyskupą Antaną palaikyti nuoširdžia malda.

Po šv. Mišių Telšių vysk. V. Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kun. lic. Vygintas Gudeliūnas perskaitė Kelno arkiv. kardinolo Joachimo Meisnerio jubiliatui atsiųstą sveikinimą. Vyskupą taip pat sveikino kaunainikai, kunigai, įvairios visuomeninės ir katalikiškos organizacijos, kelių miestų merai, Klaipėdos universiteto atstovai, jubilato bičiuliai ir visi atėjusieji padėkoti Dievui už vyskupui suteiktą tarnystę ir ilgus uolaus tarnavimo Bažnyčiai metus. Sveikinimus vainikavo nuoširdi jubilato padėka ir skambus susirinkusiųjų „*Ilgiausių metų!*“

-kasb-

Jaunimo sielovados forumas Vilniuje

Kovo 24–25 d. Vilniaus arkivyskupijos Sielovados centre Lietuvos Vyskupų Konferencijos (LVK) Jaunimo reikalų taryba surengė forumą „Šiandieniniai jaunimo poreikiai ir Bažnyčios atsakas į juos“. Forume dalyvavo apie 200 Lietuvos jaunimo pastoracijos bendradarbių, atstovavusių skirtingoms sielovados sritims: akademinėi sielovadai, Bažnyčios judėjimams, katalikiškoms bei ekumeninėms jaunimo organizacijoms, parapijoms, vienuolijoms, vyskupijų jaunimo ir šeimos centrams. Pranešimus skaitė užsienio svečiai – kun. Gregoras Giele iš Vokietijos, kun. Ericas Vancreaynestas iš Belgijos, Anne Marie Conestabile ir kun. Johnas Klevence'as iš JAV.

Pirmąją forumo dieną kalbėta apie šiandienius jaunimo poreikius, aktualias jaunimo kultūros tendencijas. Svečiai savo pranešimuose dalijosi įžval-

gomis, tiesioginio darbo su jaunimu patirtimi. Buvo įvardytos šios jaunimo gyvenimo tendencijos: jaunuolių kaip atskiros socialinės grupės amžiaus ilgėja, nes jie vis anksčiau bręsta ir siekia ilgiau išlikti jauni. Jaunimas išsiskiria kaip grupė, turinti daug laisvo laiko, nevaržomai išnaudojanti judėjimo laisvę, leidžianti pinigų, greitai išbandanti naujoves. Pastebėta, jog tarp jaunimo atsiranda socialinė skirtis „laimėtojai“ – „pralaimėtojai“, daugėja vienišų jaunuolių, daug laiko praleidžiančių internete. Ryškėja individualizmas, svarbiausiu dalyku tampa siekis atrasti asmeninį kelią ir patenkinti savo poreikius, dėl to jaunimas dažnai stokoja misionieriavimo dvasios, nenori aukotis bendruomenės interesams. Jaunuoliai trokšta giliai ir išsamiai išgyventi esamą laiką – šiandieną, o ateitį planuoja nenoriai, sunkiai įsipareigoja ilgesniam laikui (tiek šeimoje, tiek grupių, bendruomenių veikloje).

Kalbėdami apie dvasinius jaunimo poreikius, forumo dalyviai pastebėjo, jog iš Bažnyčios mokymo ir tikėjimo tiesų jaunimas dažnai pasiima tik tai, kas tinka ir patinka. Dėl to kyla religinės dispersijos (visumos netekties) grėsmė ateinančioms kartoms. Tikėjimo žinia bei Bažnyčios tradicija, liturgija tampa vis sunkiau suprantamos dėl žinių ir autentiško tikėjimo perdavimo šeimoje stokos. Šiandieniai dvasiniai jaunimo poreikiai dažnai būna sunkiai atpažįstami.

Forume akcentuota, jog Jėzus Kristus savo mokinius siunčia į visą, vadinasi, ir į jaunimo, pasaulį. Bažnyčia turi perteikti Gerąją Naujieną jaunuoliams suprantama kalba, pritaikyti ją jaunimo kultūrai. Prieita prie išvadų, jog reikia padėti jaunuoliams susitikti su Dievu, atpažinti jų dvasinius poreikius ir lydėti šiame kelyje. Jaunimas ieško draugiškų lydinčiųjų, jiems reikia gyvų, nuoširdžių tikėjimo liudytojų. Vienas svarbiausių Bažnyčios atsakų į šiandienius poreikius turėtų būti asmeninis, nuoširdus, gyvas santykis su jaunimu, ieškančiu tikrumo bei atvirumo, trokštančiu, kad jį priimtų tokį, koks jis yra, ir leistų realizuoti save Bažnyčios veikloje.

LVK Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas vyskupas Rimantas Norvila forumo pabaigoje pasidžiaugė bendru darbu bei jo dalyviams pažadėjo panašaus pobūdžio forumą surengti ir kitais metais.

-vajc-

Vilniaus kunigų seminarijoje – globėjo šv. Juozapo šventė

Kovo 20 d. Vilniaus kunigų seminarijoje paminėtas seminarijos vardadienis ir globėjo – šv. Juozapo – šventė. Tą dieną svečiai ir seminarijos bendruomenė šventė Eucharistiją, kuriai vadovavo vyskupas Juozapas Matulaitis. Šv. Mišias koncelebravo vyskupai Juozas Tunaitis ir Jonas Kauneckas, seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius, seminarijos vadovybė, dvasios tėvų tarnystę atliekantys kunigai, dėstytojai.

Vysk. J. Matulaitis per pamokslą pasidžiaugė, kad seminarijos bendruomenę globoja šv. Juozapas, išmeldžiantis auklėtiniams malonių ir padedantis pasirengti būti Evangelijos žibintais. Kaišiadorių ganytojas skatino uoliai įgyvendinti savo pašaukimą, nes kitaip kunigas lengvai pakliūna į piktojo pinkles – puikybę, godumą, egoizmą. Vilionių išvengti padeda geri pavyzdžiai, asmeninis noras dalytis, brandinantys pasiaukojančiai tarnystei. Ganytojas pabrėžė maldos svarbą ir šv. Juozapo užtarimo būtinybę. Tai padeda išvengti visko, kas skaudina Kristaus Bažnyčią. Kunigas pašauktas kviesti žmones į gyvenimą, tačiau, pasak ganytojo, jam tenka pereiti ir bedugnes, kurių tamsą nušviečia ir kantrybę sutvirtina Kristus. Ganytojas visą bendruomenę kvietė vėl iš naujo atrasti ir pamilti Viešpatį, adoruoti jį Švč. Sakramente. „Šv. Juozapas įvedė Jėzų į žmogišką

šiandien visa Bažnyčia“. „Kryžiaus kelias – tai krikščionio kelias, o kryžius – tai sostas, kuriame karaliauja Kristus. Leiskimės į Kryžiaus kelią, kad sustiprėtume gyvenimui ir parengtume savo širdis Priskėlimo džiaugsmui“, – kvietė kun. K. Kėvalas.

Sekant Kristų jo kančios kelio stotyse buvo skaitomi seminarijos auklėtinių parengti mąstymai bei maldavimai, giedojo seminarijos klierikų choras.

-dalg-

Rekolekcijos Kaišiadoryse

Kovo 18 d. Kaišiadorių vyskupijos Katechetikos centre tikybos mokytojams buvo surengtas seminaras-rekolekcijos „Gilinimasis į Velykų slėpinį, remiantis F. Burtz paveikslu *Kančia pagal šv. Joną*“. Programą pristatė Panevėžio vyskupijos Katechetikos centro darbuotojos – Zita Tručinienė ir Kristina Rankelytė; dalyvavo daugiau nei 20 mokytojų iš įvairių vyskupijos mokyklų bei keletas aktyvių parapijų narių iš Daugų bei Jiezno.

Seminare Šventojo Rašto žodžiai ir dvasia atspindėti pasitelkus vaizdo ir garso priemones – skaidres, muzikos ir poetinio teksto montažus, vyko egzegzės ir teologijos mokymai, buvo skirta laiko klausimams, dalijimuisi ir maldai. Dalyviai galėjo iš naujo išgirsti Evangelijos pagal Joną tekstą ir išgyventi jo savitumą, giliau suvokti Atpirkimo slėpinį kaip Dievo–Meilės dovaną žmogui. Žvelgdami į F. Burtz paveikslą, dalyviai galėjo geriau įsigilinti į Šventąjį Raštą, atpažinti jame savo tikėjimo kelią bei leisti augti savyje tikėjimo gelmei ir Dievo gyvybei. Pasitelkta seminaro metodika siekta vienyti grupę, mokyti priimti Dievą ir kitą žmogų, bendrauti.

Seminaras-rekolekcijos baigėsi prie Viešpaties kojų – adoruojant Švč. Sakramentą, apmąstant Kristaus kančios, mirties ir prisikėlimo slėpinį ir atveriant jam savo širdis.

-kvkc-

Rekolekcijos Telšiuose

Kovo 17–18 ir 24–25 d. Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos parengiamojo kurso patalpose Žemaičių Kalvarijoje parengiamojo kurso vadovas kun. mgr. Jonas Ačas ir prefektas kun. mgr. Andriejus Sabaliauskas vedė gavėnios rekolekcijas vyskupijos tikybos mokytojams.

Pirmosios dienos popietę mokytojai išklause įvadinę konferenciją, kurioje jie buvo pakviesti klausytis Dievo žodžio bei pasimelsti tyloje, atsiliepiant į Kristaus kvietimą tyloje kalbėtis su Tėvu, esančiu slaptose. Vėliau mokytojos kartu su parapijos tikinčiaisiais Žemaičių Kalvarijos Švč. M. Marijos Apilankymo bazilikoje giedojo Kalvarijos kalnus ir šventę Eucharistiją. Po vakarienės parengiamojo kurso kopolyčioje klausytasi dvasinio skaitymo, melstasi. Antrąją susikauptimo dieną mokytojos meldėsi Rytmečio liturgines valandas, apmąstė pateiktą medžiagą, šventę Sutaikinimo sakramentą. Bazilikoje rekolekcijų dalyvės dalyvavo šv. Mišiose Švč. M. Marijos garbei. Vėliau rinktasi rekolekcijas aptarti; po padėkos himno „Tave, Dieve, garbinam“ mokytojos išvyko į savo namus, parapijas, darbus.

-kasb-

Bažnytinių vertybių paroda Panevėžyje

Kovo 30 d. Panevėžio Kraštotyros muziejuje atidaryta bažnytinių vertybių paroda, skirta Panevėžio vyskupijos 80-mečiui. Ją drauge su muziejininkais parengė Panevėžio miesto bažnyčių bendruomenės. Vertybės parodoje eksponuojamos pirmą kartą. Tai iškilų dvasininkų nuotraukos, portretai, popiežiaus Pijaus XI bulės, kuriomis vysk. Kazimieras Paltarokas paskirtas Panevėžio vyskupijos ganytoju ir įkurta vyskupijos kapitula, liturginiai drabužiai, indai, knygos. Pirmą kartą viešai demonstruojamos vertingos relikvijos, popiežiaus Pijaus XI padovanotos vyskupijos įkūrimo proga. Parodoje yra ir popiežiaus Jono Pauliaus II bulė, kuria vysk. Jonas Kauneckas skiriamas vyskupu.

Parodos atidaryme dalyvavo vysk. J. Kauneckas, Panevėžio apskrities viršininkė Gema Imbrasienė, Panevėžio miesto vicemeras Petras Luomanas, Panevėžio rajono vicemeras Vytautas Rapolas Gritėnas. Meninę programą parodė vysk. K. Paltaroko katalikiškosios vidurinės mokyklos moksleiviai. Vysk. J. Kauneckas pasidžiaugė, kad vyskupija išaugino daug iškilų dvasininkų: vysk. Juozapą Skvirecką, Dievo tarnus kun. Alfonsą Lipniūną ir arkiv. Mečislovą Reinį, Šventojo Rašto vertėją kun. Česlovą Kavaliauską, vysk. K. Paltaroką ir kt.

-jj-

gyvenimą, o mums padeda sutvirtinti žmogiškas tarnystės pastangas”, – sakė ganytojas.

Per pietus diak. Audrius Vogulis seminarijos bendruomenės vardu vardinų proga pasveikino vyskupus J. Tunaitį, J. Matulaitį ir seminarijos studijų prefektą bei dėstytoją kun. Hansą Friedrichą Fischerį.

Tądien seminarijoje buvo atidaryta vitražų paroda, kuriai impulsą suteikė prof. Algirdas Dovydenas, pasiūlęs bendradarbiauti su Dailės akademijos Vitražo katedra. Renginį vedusi seminarijos bibliotekininkė Irena Aleksandravičienė svarstė amžiną žmogaus troškimą ieškoti bei atsiliepti į Dievo kvietimą. Viena iš šių pastangų – vitražas, išskirtinai vadinamas šviesos menu. Bibliotekininkė pasidžiaugė, kad būtent šv. Juozapo iškilmės metu seminarijos langus papuošė vitražai, suteikiantys išskirtinę progą seminarijos auklėtiniams bent fragmentiškai prisiliesti prie šio meno.

Seminarijos rektorius kun. R. Šalaševičius dėkojo parodoje savo kūrybą pristačiusiems menininkams. Trumpai apibūdindamas Katalikų Bažnyčios ir meno santykį, jis džiaugėsi, kad ikonoklastai seniai likę praeityje, ir Bažnyčia jau ilgus šimtmečius vaisingai bendradarbiauja su menininkais. „Įsikūnijęs Dievas įgijo žmogiškąjį veidą, todėl menas dabar turi ne vien estetinę, bet ir katechetinę funkciją – padėti žmogui geriau suprasti tikėjimo tiesas, patį Kūrėją”, – sakė kun. R. Šalaševičius. Baigdamas rektorius atkreipė menininkų dėmesį į tai, kad jie turi iš Kūrėjo gautą ypatingą dovaną – pamatyti ir išreikšti Dievo grožį. Jis linkėjo, kad dieviško grožio pajautimas visada būtų įkvėpimo šaltinis kūrybinėje veikloje.

Parodos atidaryme dalyvavo Nacionalinės premijos laureatas, Lietuvos dailės akademijos profesorius A. Dovydenas bei šios akademijos docentas Bronius Bružas, parodę surengti padėję Vilniaus arkivyskupijos Ekonomo tarnybos Amatų centro vitražistai-restauratoriai Vaižgantas Černiauskas ir Daugis Bumbulis, kiti svečiai. Parodoje eksponuojami prof. Kazio Morkūno, Irenos Žukauskytės, Gintaro Kraujalio, Antano Garbausko, Roko Cvirkos vitražai, akademijos absolventų darbai, vitražų nuotraukos, projektai. Prof. A. Dovydenas pristatė vitražų autorius, Dailės akademijos vitražo studijos veiklą, kalbėjo apie vitražo meno plėtrą Lietuvoje, kartu pabrėžė, kad menininkai ir dvasininkai gali bendradarbiauti, drauge vaisingai ieškoti Dievo pažinimo būdų.

Šventinę programą užbaigė penktojo kurso seminaristų pastatytas spektaklis, nuotaikingai pasakojantis apie tai, kodėl seminarijos globėju pasirinktas būtent šv. Juozapas.

-jj-

M. ir P. Moranų paskaita apie evangelizaciją Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje

Kovo 18 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje lankėsi svečiai iš Anglijos – sutuoktiniai Michele ir Peteris Moranai, katalikiškos „Sion” bendruomenės, atsidėjusios evangelizacinei veiklai, įkūrėjai. Svečiai seminarijos auklėtiniams vedė seminarą apie evangelizaciją ir kultūrą. M. Moran atkreipė dėmesį, kad kunigams svarbu skaityti laiko ženklus, suprasti pasaulio gyvenimo tendencijas, išsakyti konkretų Bažnyčios požiūrį ir atsiliepti į iššūkius. Prelegentė aptarė dabartinių laikų Europos situaciją, iškelė pagrindines problemas: nedarbą, mažą gimstamumą, masinę migraciją, neproporcingą ekonomikos plėtrą, su smurtu susijusias nacionalizmo apraiškas. Seminaristai grupelėse diskutavo apie permainas

Europoje, galimybes teigiama linkme pakreipti vykstančius pokyčius, svarstė dabartinę Lietuvos padėtį, nepriklausomybės metais nueitą valstybės kelią, aptarė Europos plėtros viziją.

Paskaitininkė apžvelgė ir padėtį buvusiose sovietinėse Rytų Europos valstybėse, kurios, siekdamos laisvės, vylėsi, jog, pakitus politinei padėčiai, savaime atsiras daugiau tvarkos, pakils pragyvenimo lygis, sustiprės tik pagrindyje galėjęs reikštis krikščioniškumas. Šiuo atžvilgiu, anot M. Moran, svarbiausia Bažnyčios užduotis – atgaivinti Europos krikščioniškąją sielą, sutvirtinti jos tapatybę. Žmonėms reikėtų žvelgti į ateitį, mokantis iš praeities. Šiandien, anot lektorės, žmonės gyvena taip, tarsi Dievo jų kasdienybė nebūtų. Kartu ji pabrėžė, kad už ateitį esame kiekvienas atsakingas ir savo aplinkoje turime rūpintis ne vien ekonomine gerove, bet ir vienybe.

Seminaro metu diskutuota, ar šiandienis žmogus Europoje ir Lietuvoje jaučiasi saugus, kaip reikėtų suvokti savo, kaip europiečio, tapatybę, ir kaip ji veikia mus – Bažnyčios narius. Diskusijose klierikai dalijosi asmeniniais išgyvenimais, priėjo prie išvados, kad svarbu nesizolijuoti nuo aplinkos ir kaitos tiek politiniame, tiek visuomeniniame, kultūriniame bei religiniame gyvenime. Analizuojant nepriklausomos Lietuvos gyvenimą akcentuota, kad augti mūsų šaliai daug padėjo užsienyje gyvenantys tautiečiai, taip pat įvairių šalių žmonės, ne tik prisidėję prie gerovės kūrimo, bet ir teikę viltį, skatinę veikti, imtis iniciatyvos ir t. t.

M. Moran nagrinėjo popiežiaus Jono Pauliaus II dokumentą *Ecclesia in Europa*, akcentavo skelbimo ir katechezės svarbą šiandieniam gyvenime, išsamiai aiškino kerigmos, liturgijos ir diakonijos temas, pateikdama pavyzdžių iš Bažnyčios Anglijoje pastoracijos. Seminarijos auklėtiniai mąstė, ką išgyvename būdami bendruomenės nariai, ko reikėtų, kad skelbimas taptų veiksmingas, kaip dar džiaugsmingiau švęsti ir tarnauti. Konferencijos vedėja akcentavo, jog tarnavimas neturėtų virsti vien socialine veikla, nustelbiančia patį skelbimą, kuris visuomet turi išlikti svarbiausias. Paminėta, kad evangelizaciją reikia vykdyti atsižvelgiant į kultūros specifiką, stengiantis kūrybiškai panaudoti jos matmenis, nuo tradicinio tikėjimo bei žinojimo vesti žmones į asmeninį tikėjimą ir įsitikinimą. Prelegetė taip pat papasakojo apie tyrimą, kurio metu apklausti jaunuoliai kalbėjo apie tai, ko viliasi iš Bažnyčios. Dauguma jų Bažnyčioje norėtų matyti autentiškumą, didesnę bendruomeniškumą, atvirumą. Aptartos ir Bažnyčios bei žiniasklaidos bendradarbiavimo galimybės.

Būsimiesiems kunigams M. Moran linkėjo iš naujo atrasti Sekminių dvasią, nuolat globoti ir lydėti žmones tikėjimo kelyje, asmeniniu pavyzdžiu liudyti meilę ir tarnystę, ieškoti kūrybiškų evangelizacijos būdų, į Bažnyčią žvelgti iš ateities perspektyvos, neišleidžiant iš akių jos misijškumo, bei remtis Jėzaus gyvenimo ir apaštalavimo pavyzdžiu. -jj-

Šakių dekanato Eucharistinis kongresas

Pasirengimas Vilkaviškio vyskupijos IV Eucharistiniam kongresui, prasidėjęs parapijose, įžengė į tolesnį etapą, kuriame numatyta švęsti Eucharistinius kongresus kiekviename vyskupijos dekanate.

Balandžio 1–2 d. tokia išskilmė įvyko Šakių šv. Jono Krikštytojo parapijoje, svetingai priėmusioje Šakių dekanato tikinčiuosius. Šventė prasidėjo balandžio 1-osios p vakare Jaunimo kultūros centre, kur buvo atidaryta jaunųjų kūrėjų darbų Eucharistijos tema ekspozicija. Renginio dalyvius pasveikino Šakių dekanato vicedekanas kan. Donatas Jasulaitis. Geriausi kūriniai bus publikuoti specialiaame šiam kongresui skirtame leidinyje.

Renginiai Prienuose

● Kovo 19, 25 ir 26 d. Prienų „Žiburio“ gimnazijos krikščioniško teatro studija parodė savo paskutinę premjerą – dviejų dalių spektaklį pagal V. Mačernio prozą, M. K. Čiurlionio bei F. Zeffirelio muziką „Dviese mieste“. Spektaklio režisierius – kun. Rytis Baltrušaitis. Poetas V. Mačernis yra parašęs tris trumpučius prozos kūrinius, kuriuose jaučiama žmogaus gyvenimo drama – nuo naivaus ir nuoširdaus vaikiško tikėjimo iki išėjimo į vidinę dykumą. Krikščioniškosios teatro studijos aktoriai, pasitelkę dvasios ir kūno kalbą, savitoje režisūrinėje erdvėje perduoda ir galiausiai patys patiki tiesa, kylancia iš egzistencinių prasmės paieškų. Paprasti kasdieniški žodžiai, skambi V. Mačernio proza ir poezija, originalūs kostiumai, jaukūs simboliai ir ypatinga muzika padeda ar net ir paskatina šio spektaklio žiūrovą pačiam kelti egzistencijos klausimus.

● Kovo 23 d. po vakarinių šv. Mišių Prienų Kristaus Apsireiškimo parapijos bažnyčioje įvyko kas mėnesį rengiama tėvų, kurių vaikai ruošiasi Sutaikinimo ir Eucharistijos sakramentams, katechezė „Sutaikinimo sakramento gyvybė“. Ją vedė Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaras kun. Arūnas Simonavičius, kuris aukojo ir šv. Mišias. Susirinkusiems tėvams, seneliams, Sutvirtinimo sakramentą švęsti besirengiantiems suaugusiems ir paaugliams kunigas kalbėjo apie Sutaikinimo sakramento kilmę, kelią iki mūsų dienų, jo teikiamą malonę ir skaudžias aktualijas, išskylančias šiandienėje visuomenėje ir bažnytinėje bendruomenėje apmąstant ir švenčiant šį sakramentą. Svečias kunigas atsakė į klausimus, skyrė dėmesio antroje santuokoje gyvenančių porų dvasiniam gyvenimui. Susirinkusiems tėvams tai buvo puiki proga apmąstyti Sutaikinimo sakramentą, kurį prieš Velykas pirma kartą švęs jų vaikai.

● Balandžio 2 d. Prienų Kristaus Apsireiškimo parapijoje paminėtos Jono Pauliaus II pirmosios mirties metinės. Sumos metu bažnyčia buvo pilna žmonių; šv. Mišioms vadovavęs mons. Juozas Užupis kvietė drauge apmąstyti šio didžio žmogaus – popiežiaus gerumo pamokas, kurias jis paliko savo gyvenimo pavyzdžiu. Po šv. Mišių bažnyčioje buvo surengta atminimo popietė „Laikiniai... Amžinai“. Ją vedęs parapijos vikaras kun. Rytis Baltrušaitis susirinkusiems sakė, jog Šventasis Tėvas „laikiniai gyvenęs, o amžinai pa-

silikęs Bažnyčios ir viso pasaulio šviečiausiuose atminties klotuose“. Parapijos klebonas kun. Jonas Baliūnas priminė Jono Pauliaus II pontifikato trukmę ir prasmę. Po pietų gausiai susirinkę prieniškiai ir kitų parapijų tikintieji turėjo įstabią galimybę išgirsti Marijampolės kamerinio ansamblio (vadovė Svetlana Maurutienė) „Canterė“ atliekamų J. S. Bacho, J. Haidno, F. Šuberto ir kitų žymiausių pasaulio kompozitorių kūrinių. Jų skambesį lydėjo filmo „Jono Pauliaus II gyvenimo stotys“ vaizdai. Kun. R. Baltrušaitis dar kartą priminė susirinkusiems Jono Pauliaus II biografiją, atvėrė jo testamentą gelmes, priminė pontifikato metus, išryškindamas kelionių, pasakytų kalbų, surengtų susitikimų gilumą.

● Balandžio 4 d. Prienų „Revuonos“ pagrindinėje mokykloje surengta gavėnios apmastytų popietė, kurioje dalyvavo mokykloje dirbė ir dirbantys mokytojai. Kun. Rytis Baltrušaitis susirinkusiems sakė: „Gavėnia, – tai laikas pasikeisti dovanomis. Dievas dovanuoja mums didžiausią dovaną – patį save ir nereikalauja, kad mes jam ką nors padovanotume. Jis tetrokšta, kad mes jį priimtume. Ir tai bus didžiausia mūsų dovana“. Kunigas pakvietė pažiūrėti filmą „Baraka“, kurio turinys nuo tylios Kūrėjo sukurtos gamtos meditacijos vedė prie šiandienio gyvenimo beprotišku tempu, prisidedančio prie tikrųjų vertybių praradimo. Vėliau visi rinkosi pabendrauti prie bendro stalo. Pradėję Viešpaties malda susirinkusieji pokalbį tęsė išsakydami linkėjimus vieni kitiems artėjančių Kristaus Prisikėlimo švenčių proga. -rb-

Keliais žodžiais

Molėtai. Kovo 25 d. Molėtų parapijos namuose surengtos kasmetinės Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* savanorių gavėnios rekolekcijos. Jose dalyvavo per 70 *Caritas* narių iš įvairių vyskupijos parapijų. Rekolekcijos prasidėjo šv. Mišiomis ir adoracija Molėtų šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčioje. Eucharistijos liturgijai vadovavo parapijos klebonas kun. dekanas Kęstutis Kazlauskas. Vėliau Molėtų parapijos namuose Kiauklių Švč. M. Marijos Apsilankymo parapijos klebonas kun. lic. Algis Ananis vedė konferenciją apie dvasinę pagalbą vargstantiems. Rekolekcijų diena baigėsi Molėtų neįgaliųjų etnografinio ansamblio „Radastėlė“ atliekamomis gavėnios giesmėmis. -ga-

Po vakaro šv. Mišių iki vidurnakčio vyko Švč. Sakramento adoracija, kuriai pakaitomis vadovavo dalyviai iš įvairių dekanato parapijų. Tylios maldos laiką keitė giesmės, maldos, meditacijos mintys.

Adoracija buvo pratęsta sekmadienį po rytinių šv. Mišių. Jos pradžioje Šakių parapijos vikaras kun. Donatas Rolskis kalbėjo apie Eucharistijos įvaizdžius Senajame Testamente bei jos įsteigimą Naujajame Testamente. Vėliau Česlovo Sasnausko vardo choras su solistais atliko Theodore Dubois (1837–1924) kūrinių „Paskutiniai septyni Jėzaus Kristaus žodžiai“. Adoracijos pabaigoje Griškabūdžio klebonas kun. Žydrūnas Kulpys pravedė kachezę apie Jėzaus Kristaus ir jo mistinio Kūno slėpinį Eucharistijoje bei jos poveikį kasdieniam tikinčiojo gyvenimui.

Vidurdienį pagrindinėms kongreso šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila kartu su Šakių dekanato kunigais. Jose gausiai dalyvavo dekanato parapijų tikintieji, darniai giedojo jungtinis choras, subūręs apie 200 giesmininkų. Per pamokslą vyskupas prisiminė lygiai prieš metus mirusį popiežių Joną Paulių II ir pasidalijo mintimis apie jo šviesų ištikimybės Dievui liudijimą net ir paskutinėmis ligos bei kančios paženklintomis gyvenimo dienomis. Ganytojas kvietė tikinčiuosius Eucharistijoje atrasti tą patį nenugalimo tikėjimo, vilties ir meilės šaltinį.

Šv. Mišių pabaigoje iš bažnyčios pajudėjo iškilminga eucharistinė procesija su dekanato parapijų vėliavomis, visą kvartalą apsukusi miesto gatvėmis, papuoštomis angelų figūrėlėmis, puokštėmis ir žvakelėmis. Vėliavnešiai, giesmininkai, gėles barstančios mergaitės ryšėjo geltonus šalius su vyskupijos Eucharistinio kongreso ženklais. Aplinkinių parduotuvų, įvairių įstaigų langai buvo papuošti specialiais dekanato Eucharistinio kongreso plakatais. Procesijai sugrįžus į bažnyčią, choras sugiedojo artėjančio vyskupijos IV Eucharistinio kongreso giesmę „Garbė Tau, mūsų Dieve“, akompanuojant pačiai jos autorei ses. Eglei Diržiūtei.

Po vysk. Rimanto Norvilos ir Šakių vicedekano kan. Donato Jasulaičio nuoširdžių padėkos žodžių visiems, prisidėjusiems prie šios iškilmės organizavimo, šventę pratęsė broliška agapė Jaunimo kultūros centre, o pabaigoje kongreso dalyviai buvo pakviesti žiūrėti Melo Gibsono režisuoto filmo „Kristaus kančia“.

-apn-

Kritikavo romaną „Da Vinčio kodas“

Kovo 30 d. Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultete meksikietis Arturo Soto dalijosi skeptiškais mintimis apie sensacingą šiuolaikinio JAV rašytojo Dano Browno romaną „Da Vinčio kodas“. A. Soto Lietuvoje gyvena devynerius metus, gerai kalba lietuviškai, Vilniaus universitete baigė tarptautinės vadybos magistratūros studijas. Į Lietuvą atvykęs „Opus Dei“ prelado prašymu čia įsteigti dvasinį jaunimo kultūros centrą, šiuo metu dirba Vilniuje įsikūrusio centro „Liepkėmis“ administracijoje.

A. Soto savo pranešimą pavadino „Faktai prieš prasimanymus“. „Negaliu sutikti, kaip „Da Vinčio kodo“ autorius traktuoja Jėzų Kristų bei visą Katalikų Bažnyčią“, – kalbėjo A. Soto. Jo pastebėjimu, rašytojas žaidžia dvigubą žaidimą: viena kartą ramina, jog „tai tik romanas, į kurį nereikia rimtai žiūrėti, kitą kartą teigia kūrinyje noris atskleisti žmonijai tikrąją istoriją“. Meksikietis kritiškai vertino D. Browno šaltinius, kuriais jis rėmėsi: gnostikų evangelijas bei parapsichologų, psichologų, kitų asmenų knygas. A. Soto piktnosį, kad skandalingojo romano kūrėjas D. Brownas iškraipė gnostikų evangeliją pagal Pilypą.

A. Soto priminė, jog D. Brown vertinamos gnostikų knygos (jų neva buvę 80) yra apokrifinės – neįkvėptos Dievo. „Iš jų sužinome apie Jėzaus vaikystę, kad prakartėlėje buvo jautis, asilas ir pan., tačiau jos neįtrauktos į Naująjį Testamentą! O ar ne pastaruoju turėtume tikėti?“ – klausė A. Soto. Pasak jo, rašyti istoriją remiantis faktais, užfiksuotais praėjus 150 metų po įvykio, tas pats, kaip carinės Rusijos laikais rašyti dabartinės Lietuvos istoriją. Mat gnostikų tekstai parašyti po Jėzaus Kristaus mirties praėjus beveik 120 metų, o Naujojo Testamento keturios evangelijos rašytos apie 65–100 m. A. Soto kvietė tikėti Naujojo Testamento evangelijomis dar ir todėl, kad jos – „geriausiai išlikusi ir geriausiai dokumentuota senovės tekstų rinktinė – daugiau nei 5400 rankraščių, saugomų įvairiose pasaulio bibliotekose“. Esą tai, kad Naujajame Testamente mažai kalbama apie Kristų nuo vaikystės iki didžiosios misijos pradžios, – tepaminima, jog jis dirbo staliumi, – liudija apie darbo svarbą vidinei brandai. Ir organizacijos „Opus Dei“ nariai šventumo siekia bei apaštalauja kasdienybėje aukdami darbą, taip pat melddamiesi, atgailaudami, marindami kūną, kentėdami kaip Kristus.

A. Soto teigimu, D. Brownas neteisus savo romane organizaciją „Opus Dei“ vaizduodamas kaip valdžios ištroškusių mazochistinę vienuolių sektą. Iš tiesų 70 proc. organizacijos narių yra susituokusieji, nevilkį jokių ašutinių ir nepraktikuoja saviplakos. Vatikanas yra pradėjęs keturių organizacijos narių šventumo bylą; kun. Jose Maria Escriva šventuoju jau paskelbtas.

Pranešėjas, pasitelkęs faktus, triuškiną ir D. Browną tendenciją „piešti“ krikščionybę kaip nugalėtųjų sukurtą, Romos imperatoriaus Konstantino sugalvotą, naudą iš tikėjimo pešančią, moterį diskriminuojančią religiją. „Gal D. Brownas pamiršo pamaldumą Švč. Mergelei Marijai? O kiek Bažnyčioje šventų moterų?!“ – retoriškai klausė A. Soto. Rašytojas meluoja, kad 313 m. prieš Kr. imperatoriaus Konstantino sušauktame Nikėjos Susirinkime 51 proc. dalyvių balsavo už pirmą pradžios tikėjimo pripažinimą. Patikimi rašytiniai šaltiniai byloja, jog šiai nuostatai, Romos imperijoje įteisintai krikščionybę, pritarė 298 asmenys iš 300. D. Brownas teigė, kad iki minėtųjų metų niekas netikėjo Jėzaus dieviškumu, paneigia dokumentai – Tacito ir kitų pagonių raštai. D. Brownas klastotė, kad iki 313 m. prieš Kr. krikščionybės nebūta, paneigia krikščionių kankinimų aktai.

A. Soto nuomone, romano „Da Vinčio kodas“ populiarumas liudija, koks įdomus šiuolaikinei žmonijai yra Jėzus Kristus, tačiau tiesos ieškotina patikimuose šaltiniuose. D. Brownas naudingas, kad jų link patraukia ieškančius žmones. Taip dar kartą pasitvirtinanti Evangelijos išmintis, kad nėra to blogo, kuris neišeitų iš gera.

-jkk-

Šiluva. Balandžio 1–2 d. Šiluvos Jono Pauliaus II namuose susitiko krikščioniško gyvenimo bendruomenės. Renginyje dalyvavo per 70 šv. Ignaco Lojolos dvasingumu besivadovaujančių žmonių iš Alytaus, Anykščių, Kauno, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus. Susirinkusiems paskaitas skaitė bei klausimus apmąstymams rengė svečias iš Italijos, dvasingumo teologijos profesorius tėvas Paolo Molinari SJ. Remdamasis giliu Šventojo Rašto pažinimu bei gyvenimo Šventojoje Žemėje patirtimi, svečias atskleidė realius Marijos, Juozapo ir jų šeimos paveikslus, pirmųjų Kristaus sekėjų bendruomenę. Tėvas P. Molinari priminė, jog šv. Ignaco pasiūlytų dvasinių pratybų tikslas – padėti žmogui vis geriau pažinti Kristų, pamilti jį ir juo sekti kasdieniame gyvenime. Toks turėtų būti ir krikščioniško gyvenimo bendruomenių tikslas.

-ip-

Kėdainiai. Šv. Juozapo bažnyčioje balandžio 2 d. iškilmingas šv. Mišias už popiežių Joną Paulių II minint jo mirties metines aukojo parapijos klebonas dekanas kun. Gintaras Pūras. Gausiai šv. Mišiose dalyvavę kėdainiečiai po jų rinkosi į parapijos salę prisiminti ir pagerbti Šventąjį Tėvą. Salėje tvyrojo rimtis ir susikaupimas. Prie popiežiaus Jono Pauliaus II fotografijos degė žvakės, aidėjo tyli giesmė „Ave, Marija“. Parapijiečiai klausėsi ganytojo balso įrašo lietuviškai. Kun. dek. G. Pūras priminė Jono Pauliaus II biografiją, jo nelengvą kelią ir viešnągę Lietuvoje. Vėliau apie Šventąjį Tėvą parodytas filmas, kurio metu skambėjo Jono Pauliaus II žodžiai, skaitomi miesto mokyklų moksleivių. Popiežius buvo pagerbtas tylos minute. Minėjimas baigėsi parapijos jaunimo sugiedota giesme „Ką padarėte man“.

-kasp-

Kaunas. Balandžio 4 d. Kardinalo Vincento Sladkevičiaus memorialiniame bute-muziejuje „Žiburio“ ir „Dainavos“ vidurinių mokyklų tikybos mokytojų Jolantos Lenkauskienės ir Sofijos Palionienės vadovaujami įvairių klasių mokiniai surengė gavėnios susikaupimo popietę „Dekime, švieskime kaip žvakės dėl Kristaus Bažnyčios“. Moksleiviai parengė sakralinės kūrybos montažą, pateikė pačių parengtus bažnytinio gyvenimo projektus. Gavėnios susikaupimo popietėje dalyvavo Kauno arkivyskupijos katechetikos centro vadovė Jolanta Jančiukienė ir koordinatore ses. Viktorija Maknauskaitė SJE.

-nr-

Lietuvos *Caritas* pozicija maisto iš intervencinių atsargų tiekimo nepasiturintiems klausimu

Lietuvos Caritas sutikus dalyvauti Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims (MIATLNA) programoje ir š. m. vasario – kovo mėn. realiai pradėjus dalyti produktus (miltų, ryžių, makaronų pakuotes), o ypač LR Vyriausybei paskyrus šios akcijos administravimui 100000 litų, pasigirdo nevienareikšmiškų akcijos vertinimų. Šios akcijos priešistorės ir vykdymo klausimu turime paaiškinti štai ką:

1) 2005 m. balandžio 28 d. pasirašytas bendras ŽŪM, SADM ir VRM ministrų įsakymas, kuriuo patvirtintas *Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims (MIATLNA)* programos veiksmų įgyvendinimo planas;

2) Vykdamas minimą planą, SADM paskelbė konkursą labdaros organizacijoms, galinčioms dalyvauti ES maisto atsargų dalijime nepasiturintiems. 2005 m. gegužės 26 d. SADM ministrės įsakymu Nr. A1-151 patvirtintos konkursą laimėjusios trys labdaros organizacijos: Asociacija *Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija*, Labdaros ir paramos fondas „*Lietuvos ir JAV iniciatyvos*“ (populiariai vadinamas „Maisto banku“) ir Tradicinė religinė bendrija *Lietuvos Caritas*;

3) *Lietuvos Caritas* sutiko įsijungti į šią akciją tik su sąlyga ir organizatorių – valdžios institucijų pažadu, kad akcijos administravimo, sandėliavimo, transporto, ryšių ir kt. išlaidos bus kompensuojamos, o pats dalijimo procesas visokeriopai remiamas Valstybės ir Savivaldybių institucijų;

4) *Caritas*, kaip organizacija, išsilaikanti ir savo veiklą finansuojanti iš minimalių savanoriškų aukų bei tikslinės paramos socialiniams projektams, neturi ir negali skirti papildomų lėšų ES maisto akcijos vykdymui. Taip pat nelaikome intervencinių maisto atsargų dalijimo panacėja nuo skurdo Lietuvoje. Esame ne kartą viešai pabrėžę, kad Vyriausybė kur kas efektyviau atliktų savo pareigas, rūpindamasi darbo vietų kūrimu, įstatymais nustatydamą „žaidimo taisykles“, ginančias labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių interesus, o vienkartinį ar tęstinį pašalpų dalijimą (kuris apskritai demoralizuoja, neskatina gaunančiųjų iniciatyvos) siedama su asmeninių išipareigojimų ir asmeninės atsakomybės skatinimu. Todėl vertiname ES intervencinių maisto atsargų dalijimo akciją kaip *laikiną ir dalinę priemonę* čia ir dabar esančiam ekstremaliam nemažos piliečių dalies skurdui sušvelninti. Kaip krikščioniška organizacija, negalėjome atmesti Vyriausybės pasiūlytos galimybės bent taip paleng-

vinti nepasiturinčiųjų dalia; tačiau manome, kad ši ir panašios akcijos bus iš tiesų veiksmingos tik tuomet, jei jas lydės į socialinį teisingumą, solidarumą bei dorovinį vertybinį visuomenės ugdymą sutelktas bendrosios Valstybės strategijos kūrimas;

5) Pagal SADM nustatytus kriterijus minėtoje akcijoje per septynis mėnesius apie 180000 nepasiturinčiaisiais pripažintų Lietuvos gyventojų turi gauti 9000 tonų maisto produktų (kas mėnesį po keletą kilogramų produktų vienam asmeniui). *Lietuvos Caritas*, kaip labiausiai išplitusią tinklinę struktūrą turinti nevalstybinė organizacija, apsiėmė aptarnauti 76 proc. visų akcijoje remiamų asmenų praktiškai visoje Lietuvos teritorijoje. Tikrovėje tai reiškia visų *Lietuvos Caritas* struktūrų, kuriose darbuojasi apie 2000 savanorių talkininkų, sunkų, įtemptą ir atsakingą nemokamą darbą – maisto dalijimo laikotarpiais 3–5 dienas per savaitę. Manome, kad tai yra didžiulė Bažnyčios ir *Lietuvos Caritas* geros valios investicija. Mūsų gaunama parama iš LRV rezervo fondo, mūsų prašoma parama akcijos vykdymui iš Savivaldybių ir seniūnijų tėra būtinausias Valstybės prisidėjimas prie savųjų piliečių (ne kokių nors specialių Bažnyčios ar *Caritas* žmonių!) minimalaus pragyvenimo užtikrinimo. Kitaip sakant, konstitucinė visų lygių Valstybės įstaigų pareiga, o ne kokio nors ypatinga malonė. Todėl priekaištai, kad šiai akcijai prašome Valstybės ir Savivaldybių paramos, yra absoliučiai nepagrįsti. Europos Sąjungos nuostatos reikalauja, kad intervencines maisto atsargas nepasiturintiems dalytų nevalstybinės organizacijos. Todėl, Valstybės institucijoms prašant, Lietuvos Vyskupams leidus, norėdamas tegul ir daline pagalbos priemone lengvinti vargstančiųjų padėtį, šioje akcijoje atsidūrė *Lietuvos Caritas*. Jeigu būtų atrastas koks nors kitas sprendimo būdas – pvz., dalyti maisto paramą nepasiturintiems ministerijų, savivaldybių ar kitų struktūrų jėgomis – mielai šį darbą joms perduotume. *Lietuvos Caritui* yra patikėtas Katalikų Bažnyčios sociopastoracinių uždavinių vykdymas, kuris apima labai platų problemų bei darbų spektrą; nesiekiame ir negalime susiaurinti *Caritas* misijos vien tik tai iki daiktinės labdaros dalytojų vaidmens.

Drauge norime nuoširdžiai padėkoti visiems minėtų trijų ministerijų, savivaldybių, seniūnijų darbuotojams, kolegoms iš kitų NVO ir savanoriams talkininkams, kurie, teisingai suprasdami bendrąjį visuomenės interesą, geranoriškai padeda *Lietuvos Caritas* darbui – tiek kasdienėje veikloje, mažinant skurdą ir ginant žmogaus orumą, tiek ES intervencinių maisto atsargų dalijimo akcijoje.

Kun. Robertas Grigas
Lietuvos Caritas generalinis direktorius

SUSITAIKYMAS

II Velykų sekmadienis (Atvelykis) (B)
Apd 4, 32–35; 1 Jn 5, 1–6; Jn 20, 19–31

Graži, vaizdinga ir nuotaikinga šio sekmadienio Evangelija. Kokia puiki proga kalbėti apie susitaikymą! Šiandien mes girdime Kristaus žodžius, teikiančius apaštalams įgaliojimus atleisti nuodėmes. Bažnyčia šią Evangeliją skaito po Velykų džiaugdama taisyti savo vaikus, kurie Sutaikinimo sakramentu jau pasinaudojo. Tai ir netiesioginis priekaištas tiems, kurie deramai neišnaudojo gavėnios meto ir švenčia Velykas vien atiduodami duoklę tradicijai.

Viešpats žinojo, kas yra žmogus ir kokie ryšiai jį jungia su Dievu. Prisiminkime vaiko ir motinos santykius. Kai žiūri į motiną su kūdikiu ant rankų, atrodo, kad jie suaugę į vieną. Kai vaiko ir motinos santykiai kokiu nors būdu pažeidžiami, kenčia ir kūdikis, ir motina. Tai nedidelis palyginimas, vaizduojąs žmogaus sielos ir Dievo artumą. Žmogus ramus, kol tarp jo ir Dievo nėra jokių užtvarų. Kai tik šiuose santykiuose atsiranda užtvara, žmogus tai skaudžiai išgyvena, jo sieloje atsiranda nyki tuštuma. Pirmieji tėvai, sulaužę Dievo įsakymą, slapstėsi. Dievas jiems tapo svetimas, ir jie nenorėjo su juo bendrauti.

Kas gi yra tos užtvaros tarp žmogaus ir Dievo? Tai nuodėmės. Pasidavę pagundai, laužome Dievo įsakymus tikėdamiesi, kad taip pasieksime laimę ar bent malonumą. Bet kaip nusiviliame! Bematant žmogaus širdies giedrą sudrumsčia juodi debesys: jis pamato, kad nerado nei laimės, nei malonumo.

Anglijos karalius Henrikas VIII, atstūmęs savo teisėtą žmoną Kotryną, susituokė su savo rūmų dama. Tuometinis popiežius Klemensas VII įvairiais būdais stengėsi karalių sugražinti į krikščionišką gyvenimą, bet visos jo pastangos liko nesėkmingos. Negavęs popiežiaus pritarimo savo nedoram elgesiui, šis karalius visą Angliją atskyrė nuo Bažnyčios ir pats pasiskelbė Anglijos Bažnyčios galva. Jis prarado bet kokius doros varžtus, kol sunki liga jį paguldė į patalą. Pasakojama, kad karščio kamuojamas jis pareikalavo taurės vyno. Ją išgėręs teištare: „Aš viską praradau“.

Ar ne taip esti nusidėjėliui? Padaręs mirtiną nuodėmę jis viską praranda – ir Dievo malonę, ir visus nuopelnus bei atlaidus. Ar gali būti kas baisiau už tokio nusidėjėlio mirtį?

Žinome, kad Dievo gailėstingumas yra beribis, bet žinome ir tai, kad Dievas, davęs žmogui laisvą valią, ją gerbia ir nei vienam savo valios neprimeta. Jis nori laisvų vaikų. Dievas visada žmogui tiesia mylinčią ranką, bet, deja, dažnai žmogus ją atstumia. Grįžkime prie šio sekmadienio Evangelijos: „Ramybė jums! <...> Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, – sulaikytos“ (*Jn 20, 21–23*). Savo galią atleisti nuodėmes Kristus suteikė ne angelams, o žmonėms – silpniems ir nuodėmingiems. Su didžiu noru jie taria išrišimo žodžius, nes žino, kad suteiks nusidėjėliui ramybę. Juk jie ir patys yra patyrę susitaikymo saldumą.

Evangelistas Lukas pasakoja apie Marijos ir Juozapo skausmą, kai grįždami iš Jeruzalės šventyklos jie pastebėjo, kad tarp jų nėra berniuko Jėzaus. Tik po trijų dienų sugrįžę į šventyklą surado Jėzų tarp kunigų. Į Marijos priekaištą dėl tokio elgesio Jėzus atsakė: „<...> Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ (*Lk 2, 49*).

Praradę Dievo malonę, jaučiame sielos skausmą. Kaip atgauti sielos ramybę? Marija savo sūnų atrado šventykloje. Ar tai ne nurodymas mums, kur ieškoti susitaikymo? Kodėl taip nutolome nuo savo šventyklų, kodėl taip vengiame išpažinties? Neužmirškime, kokią nuostabią galią Bažnyčioje turi kunigai.

Arso klebono, šventojo Jono Marijos Vianėjaus biografijoje užrašytas toks įvykis. Kai Arso klebonas jau buvo išgarsėjęs kaip nepaprastas nuodėmklausys, kartą jį aplankė jaunas vyras ir pareiškė norą pasikalbėti. „Turiu daug problemų ir klausimų“, – prisipažįsta jaunuolis. Bet kunigas, užuot leidęs jį kalbas, pasiūlo klauptis ir atlikti išpažintį. Jaunuolis krato galvą, aiškinasi ne to atėjęs. Tačiau šventasis gana įsakmiai pareikalauja: „Klaupkis, išpažink savo kaltes“. Truputį pamaštes jaunuolis atsiklaupė ir atliko išpažintį. Po išpažinties šventasis kunigas jam sako: „Dabar sėskime, pasikalbėkime, išsakyk savo problemas“. Jaunuolis, truputį sumišęs, atsakė: „Tėve, mano problemos jau išsprendė“.

Gerieji žmonės, sakykite, kaip per keletą minučių gali išspręsti žmogaus problemas? Iš tiesų gyvenime būna taip, kad žmogus yra viskuo aprūpintas – turi puikų būstą, netrūksta duonos, bet žiūrėk, džiaugsmo neturi, vaikšto paniuręs, vengia artimiausių žmonių. Kokios problemos jį kamuoja? O gal jam trūksta tik vieno dalyko?

Prisiminkime karalių Dovydą. Jo namuose nieko netrūko: skambėjo muzika, tarnai tenkino visus įnorius. Jis pats buvo apdovanotas įvairiais talentais. Bet štai ką rašo šis laimingasis karalius: „Ašaros yra mano duona dieną ir naktį; per visą dieną žmonės manęs klausia: „Kurgi tavo Dievas?“ <...> Kodėl tokia liūdna, mano širdie? Ko taip nerimsti mano krūtinėje“ (Ps 42). Kaip suprasti laimingojo karaliaus skausmą ir ašaras? Kitoje psalmėje randame jo paties atsakymą: „Nugręžk savo veidą nuo mano nuodėmių ir panaikink visas mano kaltes. Sukurk man tyrą širdį, Dieve, ir atnaujink manyje ištikimą dvasią“ (Ps 51). Štai siena, skirianti mus nuo Dievo – tai mūsų nuodėmės. Kaip norėtume, kad mūsų širdys būtų tyros, kad mūsų dvasia būtų atnaujinta. Prie ko tad glaustis, kad mus pamokytų išminties, suteiktų valios stiprybės, nuplautų mūsų kaltes?

Mieli tikintieji, prisikėlęs Kristus ne tiktai ramybės palinkėjo, bet ir davė brangią dovaną – Sutaikinimo sakramentą, atkuriantį mūsų širdyje taiką su Dievu. Naudokimės šia brangia Viešpaties dovana, ir mums nepristigs ramybės.

ATSIVERSKITE

III Velykų sekmadienis (B)

Apd 3, 13–15. 17–19; 1 Jn 2, 1–5; Lk 24, 35–48

Šiandien girdime reikšmingus prisikėlusio Jėzaus žodžius: „Yra parašyta, kad Mesijas kentės ir trečią dieną prisikels iš numirusių ir, pradėdamas nuo Jeruzalės, jo vardu visoms tautoms bus skelbiama, kad *atsiverstų* ir gautų nuodėmių atleidimą“ (Lk 24, 46–47). Atsivertimas tebūna šio pamokslo tema.

Senajame Testamente randame daugybę pamokymų, raginančių nusidėjėlius atsiversti. Antai Izaijo knygoje skaitome: „Nusiplaukite ir būkite švarūs! Pašalinkite savo darbų blogį man iš akių, liaukitės darę pikta, mokykitės gera daryti. Atsidėkite teisingumui“ (Iz 1, 16–17). Jonas Krikštytojas savo veiklą pradėjo kviesdamas: „Atsiverskite, nes prisiartinio dangaus karalystė“ (Mt 3, 2). Viešpaties Jėzaus pirmieji viešojo gyvenimo žodžiai buvo: „Atėjo įvykdymo metas, Dievo karalystė čia pat! Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“ (Mk 1, 15).

Visas prisikėlusio Kristaus elgesys ir žodžiai rodo, ko jis laukia iš savo atpirktų žmonių. Tai matome ir šios dienos Evangelijoje: „<...> visoms tautoms bus skelbiama, kad *atsiverstų*“ (Lk 24, 47). Kristaus troškimą matyti naują, pasikeitusį žmogų liudija Prisikėlusiojo dovana apaštalam: „Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, – sulaikytos“ (Jn 20, 22–23). Ar įmanomas atsivertimas be nuodėmių atleidimo, be sielos nuplovimo, širdies šventovės išvalymo? Sugrįžusį sūnų palaidūną tėvas aprenge naujais drabužiais, užmovė žiedą, surengė puotą. Bet tai įvyko tik tuomet, kai sūnus sugrįžo.

Gražų atsivertimo pavyzdį pateikia pati Evangelija pasakodama apie muitininką Zachiejų. Nesąžiningai rinkdamas mokesčius, jis praturtėjo, bet nesijautė ramus. Sužinojęs, kad į jo miestą Jerichą atvyko Jėzus, jis stengėsi jį pamatyti. Būdamas mažo ūgio, užlipo į medį. Kai Viešpats pirmas jį prakalbino pavadindamas vardu ir pasisiūlė jį aplankyti, tai buvo taip nelaukta ir netikėta, kad Zachiejaus širdis suspurdėjo iš susijaudinimo. Jam pasirodė, kad ši valanda jo gyvenime yra lemiamą. Prieš jo akis atsivėrė naujas pasaulis. Gal jis jau matė tą pasaulį, bet tarsi per šydą, gal jo ieškojo, bet be kelrodžio. Kai Jėzus čia pat, jo namuose, – jam viskas nušvito nauja šviesa. Jis paskelbė gal jau pasąmonėje subrandintą sprendimą: „Štai, Viešpatie, pusę savo turto atiduodu vargšams ir, jeigu ką nors nuskriaudžiau, grąžinsiu keturgubai“ (Lk 19, 8).

Niekada neatsiversime, jeigu nematysime savo tikrosios padėties. Kol gyvename Velykų nuotaika, paklauskime savęs, koks yra mano santykis su prisikėlusiuoju Kristumi. Ar Kristus yra viso mano gyvenimo centras? Ar jo

Evangelija lemia mano gyvenimą? Jeigu savo gyvenime sieki tik materialių vertybių, rūpiniesi vien gerove, prestižu ir patogumais, visai nekeldamas savo gyvenimo prasmės klausimo, sunku tikėtis, kad atsiversi ir seksi Kristų. Esi panašesnis į Evangelijos turtuolį, kuris, jo laukams užderėjus, rūpinosi, kur sukrauti derlių: „Galop jis tarė: ‘Štai ką padarysiu: nugriausiu savo klojimus, statysiuos didesnius ir į juos sugabensiu visus javus ir visas gėrybes. Tada tarsiu savo sielai: mano siela, tu turi daug gėrybių, sukrautų ilgiems metams. Išsėkis, valgyk, gerk ir linksmai pokyliauk!’ O Dievas jam tarė: ‘Kvaily, dar šiandakt bus pareikalauta tavo gyvybės. Kam gi atiteks, ką susikrovei?’ (Lk 12, 18–20). Atsiversti – tai nulipti nuo sosto ir jį užleisti tam, kuriam tas sostas priklauso.

Dievas, skatindamas atsiversti, elgiasi kaip geras tėvas, kuris vaiką ir pabara, ir meiliai priglaudžia. Motina, norėdama vaiką sudrausminti, jam primena: „Vaikeli, daugiau taip nedaryk, nes, kai sužinos tėvelis, bus blogiau“. Vaikui reikia jausti tėvo ranką.

Amžino atminimo teologijos profesorius kun. J. Grigaitis klierikams ne kartą pasakojo apie vieno sovietų lakūno karininko maldą. Kovos metu pašautas jo lėktuvas ėmė kristi žemyn. Ateistiškai išauklėtas, niekada gyvenime nesimeldęs, lakūnas staiga ėmė melstis. Karininkas liko gyvas ir šį savo išgyvenimą papasakojo kunigui. Kas gi paveikė šį lakūną? Nesuklysimė pasakę – baimė. Kaip dažnai mes prisimename Dievą, kai mus ištinka netikėti išbandymai. Tada atsiranda ir Dievas, ir Bažnyčia, ir klausykla. Bet ar baimė yra svarbiausias Dievo įrankis? Kas dar gali paskatinti žmogų atsiversti?

Pamokslininkas A. Cimermanas pasakojo apie nevisavertiškumo jausmo kamuojamą mergaitę, kuri buvo vieniša, vengė bet kokios draugystės. Bet vienu metu žmonės pastebėjo, kad ji pasikeitė, pagražėjo, tapo linksmesnė, kalbesnė. Kas ją taip pakeitė? Netrukus paaiškėjo, kad ją pakeitė laiminga meilė: ji pamilo ir buvo mylima... Kiekvieną žmogų tikram atsivertimui tegali pažadinti Dievo meilė. Bet toji meilė – tai abipusio suartėjimo vaisius. Dievas tau jau parodė savo meilę. Dievas laukia tavo atsiliepimo. Ak, ta meilė! Kokia didelė tai Dievo malonė. Kai būname bažnyčioje, įsižiūrėkime į kryžių, pamąstykite, kiek šventųjų tokie tapo įsigilinę į kryžiaus slėpinį, kuria me meilė išrašyta pačiomis ryškiausiomis raidėmis. Visomis savo išgalėmis stenkimės suprasti kryžiaus kalbą.

Apie garsųjį vienuolį šv. Pilypą Benicijų (+1285) pasakojama, kad būdamas mirties patale jis netikėtai prakalbo ir silpnu balsu paprašė: „Paduokite man mano knygą“. Vienas budinčių vienuolių paėmė ant stalo gulinčią knygą ir ją ištiesė ligoniui. Bet šis pajudinęs galvą vėl prašė paduoti knygą. Ligonio žvilgsnis buvo nukreiptas į kryžių. Tuomet kryžius nuo sienos buvo nuimtas ir paduotas ligoniui į rankas. Dabar ligonis pritariamai ištarė: „Taip, ši knyga man brangiausia. Joje radau kelią, tiesą ir gyvenimą. Su ja noriu baigti savo gyvenimą“.

Mieli tikintieji, kryžius tebūna mums visiems brangiausia knyga. Ji mums padės suprasti, kas yra nuodėmė. Joje perskaitysime gražiausius žodžius apie Dievo meilę.

MŪSŲ GANYTOJAI

IV Velykų sekmadienis (B)

Apd 4, 8–12; 1 Jn 3, 1–2; Jn 10, 11–18

Žurnalistė S. Russell, aprašiusi savo apsilankymą kalėjime, pasakojo, kaip vieno kalinio vienutėje ji pastebėjo Gerojo Ganytojo paveikslą. Žurnalistė panorė su tuo kaliniu pasikalbėti. Jai buvo smalsu, kaip pas nusikaltėlį atsirado religinis paveikslas. Kalinys jai papasakojo, kad tą paveikslą jis buvo gavęs iš savo motinos. Motina buvusi religinga ir savo vaikams dažnai pasakodavo apie Kristų kaip Gerąjį Ganytoją. „Aš daug blogo padariau sau ir kitiems, bet neužmiršau savo motinos išmokytos maldelės į Gerąjį Ganytoją. Tikiu, kad Gerasis Ganytojas kada nors mane atras ir padės prisikelti“ (plg. L. Tulaba. Pamokslai B. P. 217).

Jėzus jau seniai paliko mūsų žemę. Ar šiandien Gerasis Ganytojas mums pasiekiamas? Savo atpirkimo dovanas Jėzus paliko Bažnyčiai, kurią globoti atidavė savo mokiniais. Jiems perdavė savo Bažnyčios ganytojų pareigas.

„Kaip mane siuntė Tėvas, taip aš jus siunčiu“ (*Jn 20, 21*). Visi tikintieji privalo savo ganytojų klausyti kaip paties Kristaus: „Kas jūsų klauso, manęs klauso. Kas jus niekina, mane niekina“ (*Lk 10, 16*). Iš šių žodžių matome, kad už Bažnyčios vadovų stovi pats Kristus. Kai moko kunigas, jo lūpomis moko Kristus, kai laimina kunigas, laimina Kristus. Skirdamasis su savo mokiniais, Jėzus jiems primena jų misiją: „<...> padarykite mano mokiniais visų tautų žmones“ (*Mt 28, 19*). Tais žodžiais Kristus jiems tarsi sako: „Iki šiol aš buvau jūsų mokytojas, nuo dabar jūs mokyste juos laikyti mano priesakų. Iki šiol aš jums kalbėjau apie dangiškąjį Tėvą, dabar jūs priminsite žmonėms Tėvą ir mane. Iki šiol aš jus ugdžiau ir mokiau meilės, dabar jūs priminsite žmonėms jų pašaukimą mylėti Dievą ir būti Dievo vaikais“.

Kristus savo mokiniams suteikė visus įgaliojimus, reikalingus atlikti ganytojų pareigas. Prieš valgydamas su jais Paskutinę vakarienę, Jėzus nuplovė jiems kojas. Ar tai nereiškia, kad jis savo apaštalus kviečia dalyvauti ypatingame įvykyje? Su kokia nuostaba apaštalai žiūrėjo į savo mokytoją, kuris laužydamas duoną tarė: „Tai yra mano kūnas“. Apaštalamis Viešpats įsakė: „Tai darykite mano atminimui“. Kas suskaičiuos, kiek žmonių iš kunigo rankų priėmė ir priims Kristaus Kūną?!

Kad tyromis širdimis galėtume dalyvauti didžiajame Eucharistijos slėpinyje, Jėzus savo mokinius įgaliojo atleisti kaltes: „Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, – sulaikytos“ (*Jn 20, 23*). Kokia nuostabi galia atleisti nuodėmes! Prisiminkime išrinktosios tautos patriarchus – Abraomą, Možę. Kiek jiems Dievas parodė meilės ženklų! Tačiau nė vienas Senojo Testamento patriarchas negalėjo atleisti nuodėmių. Antai Abraomas derėjosi su Viešpačiu, kad dovanotų Sodomai ir Gomorai už jų nuodėmes, tačiau atleidimas jiems nebuvo suteiktas, jie buvo nubausti. Kaip dėkingi turime būti savo Viešpačiui už kunigus, kurie gali nuo mūsų pečių nuimti sunkią nuodėmių našlą.

Kunigas Tihameris Totas apie kunigystę yra pasakęs taip: „Kaip sekmadienis išsiskiria iš kitų dienų, kaip bažnyčios bokštas išskyla virš kitų stogų, taip kunigiškas pašaukimas pranoksta visus kitus pašaukimus“. Tačiau nepamirškime, kad kunigas yra žmogus. Laiške žydams skaitome: „kiekvienas <...> kunigas imamas iš žmonių ir skiriamas atstovauti žmonėms pas Dievą“ (*Žyd 5, 1*). Kilni kunigo pareiga būti tarpininku tarp Dievo ir žmonių, bet privalome neužmiršti, kad kunigas „imamas iš žmonių“, ir niekada jis nebus toks kaip mūsų Gerasis Ganytojas – Jėzus Kristus, kuris „už avis guldo gyvybę“. Kaip ir kiekvienas žmogus atsilieka nuo savo pasirinkto idealo, taip ir žemiškieji ganytojai – kunigai atsilieka nuo Gerojo Ganytojo, kurio vaizdą teikia šios dienos Evangelija.

Kunigas ne tik žmogus; jis yra ir savo meto žmogus. Negalima norėti, kad laiko dvasia, stipriai veikianti kiekvieną žmogų, neveiktų ir kunigo. Reikia pastebėti, kad mūsų laikmečio moralinė atmosfera nepalanki kunigo asmenybei atsiskleisti. Tiesa, mes nematome tiesioginių persekiojimų, kaip buvo sovietiniais metais, bet jaučiame, su koku malonumu gaudomos sensacingos kunigų istorijos. Deja, jų pasitaiko, ir jos pirmiausia skaudina pačią Bažnyčią. Vis dėlto Kristus patikėjo ją žmonėms, tarp kurių buvo ir Judas. Matydami kunigų nuodėmes neužmirškime, kad žmogus yra paliestas nuodėmės, kad ir kunigas yra nuolatinės kovos būsenoje. Bet mes turime būti dėkingi Viešpačiui, kad per kunigą teikiamą Dievo malonių jis nesusiejo su jo asmeniniu šventumu. Kunigo išrišimas galioja net ir tada, kai jis pats yra nusidėjęs. Prie altoriaus kunigas gali būti praradęs Dievo malonę, bet jo aukojama auka yra Kristaus auka, teikianti tas pačias malones kaip ir švento kunigo.

Šiandien, kai pasaulis vis labiau nusigręžia nuo Bažnyčios, žmonės nenori kunigui rodyti tokios pagarbos kaip anksčiau. Tačiau tai nereiškia, kad kunigo reikšmė Bažnyčioje sumenkėjo. Antai Amerikos katalikai kreipiasi į Lietuvos vyskupus: „Duokite mums kunigų!“. Betgi ir pati Lietuva stokoja kunigų. Daug parapijų nebeturi kunigo. Kai kur vienas kunigas aptarnauja tris parapijas. Šiandien kaip niekada aktualūs Jėzaus žodžiai: „Pjūtis didelė, o darbininkų maža. Melskite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (*Mt 9, 37–38*). Savo maldose šiandien prašykime Viešpatį, kad padrąsintų mūsų šalies jaunimą rinktis kilnų kunigo gyvenimą. Garsus vokiečių vyskupas Keteleris buvo dėkingas vienai kukliai vienuolei, kuri išvermingai meldėsi, idant jis taptų kunigu. O kad mes galėtume žinoti Dievo Apvaizdos kelius, pamatytume, kiek žmogiškų reikalų Dievas yra sudėjęs į besimeldžiančiųjų rankas... Tegu Gerojo Ganytojo sekmadienį mūsų maldos pasiekia ir gyvuosius, ir mirusius kunigus, o tikintieji teišprašo daugiau pašaukimų, kad būtų kam atleisti mūsų kaltes ir aukoti Kristaus auką.

Parengė V. S.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenariniame posėdyje, vykusiame 2006 m. kovo 29 d., nutarta priminti, kad tekstuose, kuriuose minimos ar cituojamos tikėjimo išpažinimo formulės (ypač Tikėjimo simboliai – Apaštalų Credo ir Nikėjos–Konstantinopolio išpažinimas), – kalbant apie tikėjimą į Dievą ar į Švenčiausiosios Trejybės Asmenis, būtų nuosekliai vartojama formulė „tikėti į“. Ta proga perspausdiname prof. Pauliaus Rabikausko SJ straipsnį, argumentuojantį, kodėl vartotina „tikėti į“ ir kokią teologinę prasmę turi ši formulė.

Paulius Rabikauskas

„Tikiu Dievą“ ar „tikiu į Dievą“

(Perspausdinta iš: Paulius Rabikauskas „Krikščioniškoji Lietuva“, Vilnius: Aidai, 2002)

Liturginis atsinaujinimas po Vatikano II Susirinkimo davė progą ir mums, lietuviams, ne tik naujais vertimais gausiai praturtinti lietuviškų liturginių tekstų lobyną, bet ir peržiūrėti jau turėtus tekstus, ypačiai patikslinant jų kalbą. Daug tam dėta pastangų išveivijoje, nemažiau pasidarbuota ir Lietuvoje. Ten buvo paruoštas ir išleistas *Apeigynas* (jame visi lietuviški tekstai sukirčiuoti!), ten taip pat atliktas naujas nekintamų Mišių dalių į lietuvių kalbą vertimas. Jau turime pilną lietuvių kalba mišiola, turime savo kalba sakramentų teikimo apeigas, įvairius palaiminimus, švenčių ir kitomis progomis bažnyčioje vartojamas maldas. Darbas atliktas tikrai milžiniškas. Kas kada nors yra bandęs išversti, sakysime, kokią Mišių maldą, žino, kaip sunku tiksliai perduoti vienon vieton sutelktas galias ir sykiu nuostabiai paprastais žodžiais išreikštas teologines mintis. Nesimū čia smulkiai gvildenti mūsų naujųjų maldų tekstų; nesustosiu nė prie kitų padarytų vertimų. Norėčiau tikrai atkreipti visų kalbininkų, teologų katalikų ir nekatalikų, lietuvių dėmesį į vieną, galėtų atrodyti, visai nežymų pataisymą, padarytą Apaštalų tikėjimo išpažinime, žinomoje „Tikiu į Dievą Tėvą“ maldoje. Ten po žodžiu „tikiu“ dabar išleistas prielinksnis „į“. Pagal tai nuosekliai ištaisytos visose lietuviškose liturginėse knygos vietose, kur tik pasitaiko toji formulė, neišskiriant nė šv. Mišių „Credo“. Tai padaryta, atsižvelgiant į lietuvių kalbos savybes, nes gryoje lietuvių kalboje nesakome **tikėti į ką**, bet **tikėti ką** arba **kuo**.

Žinau, kad tuo klausimu praeityje jau buvo kalbama ir rašoma. J. Jablonskio patariamasis vysk. Karevičius 1918 m. įvedė Žemaičių vyskupijoje **Tikiu Dievą Tėvą** (be į). 1936 m. *Gimtoji kalba* griežtai pasisakė prieš 1924 metais vyskupų konferencijoje „nei iš šio, nei iš to grąžintą prielinksni“, ypačiai kad ten nemaža nusvėręs „vienas aukštas bažnytinis dignitorius, kuris pats nė

žodžio lietuviškai nemokėjo“ (p. 159–160). Paskiausiai tuo reikalu plačiau rašė kun. St. Yla savo 1953 m. *Lux Christi* priedu išleistoje knygelėje Liturginės terminijos klausimu (p. 21–25). Kun. St. Yla gausiais iš įvairių Lietuvoje ir užsienyje leistų lietuviškų maldaknygių paimtais pavyzdžiais stengiasi apginti savo „Maldyne“ vartojamą terminiją, tarp kitko ir **tikėti ką** (be prielinksnio).

Reikia visiškai sutikti su mūsų kalbininkais ir su kun. St. Yla: „Lietuvių kalboj nėra tokios formos: **tikiu į ką**. Yra tik dvi formos: **tikiu ką** ir **tikiu kuo**“ (ten pat, p. 21). Bet ligi šiol neteko užtikti, kad kas iš mūsų kalbos žinovų būtų pastebėjęs, jog ir klasikinė lotynų kalba nevartoja **credere in**, o tik **credere aliquem**, **aliquid** arba **credere alicui**. **Credere in** yra krikščionių įnašas į lotynų kalbą ir tik krikščionių vartojamas. Kas norėtų daugiau sužinoti šiuo klausimu ir apskritai gauti išsamesnės informacijos apie šiame straipsnyje palieštus dalykus, gali pasiskaityti olandės prof. Christine Mohrmann, geriausios krikščioniškosios lotynų kalbos žinovės, straipsnį „Credere in Deum“ (prancūzų k.), *Mélanges Joseph de Ghellinch, I, Gembloux 1951*, p. 277–285, ir jėzuito Henri de Lubac, žinomiausio prancūzų teologo bei didelio patristikos specialisto, straipsnį „La foi de l'Église“, *Christus*, 12 (Paris 1965), p. 228–246 (vokiškai: H. de Lubac, *Geheimnis aus dem wir leben*, *Einsiedeln 1967*, p. 49–57).

Būtų neteisinga galvoti, kad tik mes, lietuviai, pastebėjome savo kalboje svetimybę ir ją išmėtėme, o vartojusieji lotynų kalbą jai neįprasto prielinksnio nebūtų pastebėję. Pastebėjo ir nuo pat pirmųjų krikščionybės laikų stengėsi tai išsiaiškinti. Pradedant Bažnyčios Tėvais, Kiprijonu (mirė 258 m.) ir kitais, tarp jų ir Augustinu, iki didžiųjų viduramžių teologų, Alberto Didžiojo ir Tomo Akviniečio, bet taip pat ir vėliau vis būdavo paliečiamas šis klausimas, vis būdavo rašoma ir aiškinama, kaip suprasti tuos visokius gramatiškus skirtumus. Bet nė vienas niekad nesiūlė atsisakyti prielinksnio **in**; netgi kiekvienas būtų pasipiktinęs, jei kas būtų pabandęs tai padaryti, nes, taip kalbą „begryninant“, būtų buvęs iškreiptas pats tikėjimo sąvokos turinys.

Kas yra tasai Apaštalų tikėjimo išpažinimas, kuriame pirmą kartą sutinkame pasakymą **credere in**? Dabar įprastajame skirti dvylika dalių, kurias būtų sudėję dvylika apaštalų. Bet tai vėlesnis teologų išradimas. Savo esme Apaštalų tikėjimo išpažinimas yra svarbiausiųjų tikėjimo tiesų rinkinys, skirtas besiruošiantiems priimti krikštą. Tos tiesos yra sugrupuotos apie pagrindinę tikėjimo tiesą – Švč. Trejybės paslaptį. Tai ypačiai ryšku krikšto apeigų formulėje, kuri tebėra išlikusi iki mūsų dienų. Kunigas, prieš pat suteikdamas krikštą, t. y. prieš pat užpildamas ant galvos vandenį, klausia krikštijamąjį: „Ar tiki į Dievą Tėvą...? Ar tiki į Jėzų Kristų...? Ar tiki į Šventąją Dvasią...?“ Šioje vietoje visuomet buvo vartojamas prielinksnis **į**, kuris, kaip ma-

tysime, ypačiai čia turi labai gilią prasmę. Iš čia tas pasakymo būdas perėjo ir į Apaštalų tikėjimo išpažinimą, kuris ir yra ne kas kita, kaip ano krikšto metu išreikšto išpažinimo pakartojimas, net ir žodžiai didžiausia dalimi yra tie patys. Kad taip buvo vartojama jau nuo pat krikščionybės pradžios, liudija, pavyzdžiui, Erazmas. Išstudijavęs šv. Kiprijono raštus, jis priėjo prie išvados, kad Kiprijonas „kalbėjęs **Tikiu** taip, jog prielinksnis į buvo prie Tėvo, Sūnaus ir Dvasios, ir niekur kitur“ (*Expositio in symbolum apostolorum*, Lugduni 1541, p. 36). Taigi jau III amžiuje buvo įsitikinimas, kad tikėjimui į Dievą išreikšti būtina vartoti gramatinę formą **credere in** (šv. Kiprijonas buvo Romos imperijos afrikietis ir rašė lotyniškai). Dviem šimtmečiais vėliau gyvenęs Augustinas išdėstė, ir kodėl reikia taip vartoti: „Labai svarbu skirti, ar kas tiki Kristų esant, ir ar jis tiki į Kristų. Kristų esant tiki ir piktosios dvasios, bet negalima sakyti, jog piktosios dvasios tiki į Kristų. Nes tik tas tiki į Kristų, kuris Kristuje turi viltį ir Kristų myli. Turis tikėjimą be vilties ir be meilės tiki Kristų esant, bet į Kristų netiki. Todėl kas tiki į Kristų pilnu į jį tikėjimu, pas jį (*in eum*) ateina Kristus, ir (tikintysis) tam tikru būdu į jį (*in eum*) įsijungia, tapdamas jo kūno dalimi. Bet tai tegali įvykti, kai drauge su tikėjimu yra viltis ir meilė“ (*Sermo* 144, 2, 2).

Ir keliose kitose savo raštų vietose šv. Augustinas panašiai pasako. Prof. Chr. Mohrmann, pacitavusi tas vietas, padaro išvadą, kad šv. Augustino kalboje **tikėti Dievą (Kristų)** reiškia pripažinti faktą, jog Dievas yra; **tikėti Dievu (Kristumi)** reiškia priimti dieviškąjį autoritetą kaip tiesos šaltinį; **tikėti į Dievą (Kristų)** reiškia visa būtybe pasinešti į Dievą, įsijungti į Kristų, tapti jo mistinio Kūno nariu, pilnąja prasme priimti krikščioniškąjį tikėjimą. Toksai tikėjimas nėra vien tik proto veiksmas, bet jis reikalauja ir valios įsijungimo, viso žmogaus Dievui atsivadavimo. Tą krikščioniškam tikėjimui savitą judėjimą, pasinešimą, įsijungimą ir norėta išreikšti žodeliu į (lotyniškai **in**). Todėl visai nenuostabu, kad įprastose krikščionybės nepaliestose kalbos formose tokio pasakymo nėra; netgi reikėtų labai stebėtis, jeigu jis ten būtų.

Antra vertus, tokia tikėjimo į Dievą sąvoka tegali būti taikoma Dievui ir jokiai kitai būtybei. Jau šv. Paschasas Radbertas, gyvenęs IX a., rašė: „Niekas nesako: tikiu į savo artimą ar į angelą, ar į kitą kokį sutvėrimą. Visame Šv. Rašte rasite tą išpažinimą taikomą vien tik Dievui... Mes sakome: tikiu tuo žmogumi, kaip sakome: tikiu Dievu, bet mes netikime į tą žmogų nei į kurį nors kitą. Nes jie nėra iš savęs nei tiesa, nei gerumas, nei šviesa, nei gyvenimas; jie tik dalyvauja šiose savybėse. Dėl to Viešpats, norėdamas evangelijoje įrodyti, kad jis yra vienos prigimties su Tėvu, sako: Jūs tikite į Dievą; tikėkite taip pat į mane (*Jn* 14, 1). Nes jei jis nebūtų Dievas, nebūtų galima nė į jį tikėti“ (*De fide, spe et caritate*, I, 6, 1).

Tai reiškia, kad ir Apaštalų tikėjimo išpažinime, ir kitose panašiose formulėse prielinksni į tegalima vartoti tik ten, kur išreiškiamas tikėjimas į Dievą arba į kurį nors dieviškąjį asmenį. Visur kitur reikia sakyti **tikiu ką** (be prielinksnio į), t. y. tikiu šventąją, visuotinę Bažnyčią (tai išakmiai pabrėžia *Catechismus Romanus*, I, 9, 23), tikiu šventųjų bendravimą, tikiu nuodėmių atleidimą, tikiu kūno iš numirusių prisikėlimą, tikiu amžinąjį gyvenimą; būtent tikiu visa tai esant arba įvyksiant.

Tokiu būdu suprato ir taip išsireiškė ir lietuviai visais laikais, galima sakyti, iki šio šimtmečio pradžios. Neseniai Lietuvoje surastame seniausiame lietuviškame rašytame tekste (iš maždaug 1510 metų), kur užrašyti poteriai, skaitome: „Czykyu yngi dzewa thyawa visogalinczi... Ir ingi Yesu Kristų sunu ya vyenathini... Czykyu yngi dvasyu szwenthu, szwenthu bosznczycu krykszczanyu...“ (pagal fotografiją knygoje: J. Lebedys, *Mikalojus Daukša*, Vilnius 1963, prie p. 177). Taip pat ir Mažvydas savo *Catechismusa prasty Szadei* rašo, labai akivaizdžiai atskirdamas tikėjimo į Dievą aktą nuo kitų tikėjimo objektų: „Tikiu ygi Diewa tewa vysagalinti gi... Ir ygi Jesu Christu sunu ia... Tikiu ingi dwase schwentage. Tikiu surynkimu schwentu krikszczianiu, schwentuju draugiste. Tikiu greku atleidimą. Tikiu kuna isch nomirusioiu kielima. Tikiu pasmertes amszina ziwata. Amen“. Ir kitoje Mažvydo knygelėje *Forma Chrikstima* skaitome: „Kunigas klausdamas ir Kūmai at-sakidami taip tur biloti: ... Bau tiki ing Diewa Tewa...? Bau tiki ing Jhesu Christu...? Bau tiki ing Dvasse Schwenta Chrikszczoniskia Basznicze...?“ Visur, kur liečiamas Dievas, sakoma: **Tikiu ingi, ing**, kur liečiamos kitos tiesos, vartojamas **Tikiu** be prielinksnio, su paprastu galininku.

Kai kuriuos čia suminėtus ir kitus pavyzdžius sužymi ir J. Palionis savo labai vertingoje studijoje *Lietuvių literatūrinė kalba XVI–XVII a.* (Vilnius 1967, p. 178). Tik jo paaiškinimas: „Nėra abejonės, kad šitokios konstrukcijos (**tikėti ingi ką**) tuomet imtos vartoti nusižiūrėjus į lenkiškąsias *wierzyc, zawierzyc w kogo*“ nėra visiškai atitinkantis. Jei taip būtų buvę, tai kodėl iš tų pačių šaltinių turime tiek ir tiek pavyzdžių (jų keletą sumini ir J. Palionis), kur po veiksmožodžio **tikėti** nėra **ing(i)**, o tik paprastas galininkas? Ir J. Palionio cituojamuose pavyzdžiuose (be išimties!) aiški viršminėtoji nuo sąvokos turinio priklausanti vartosena: **tikėti ing(i)** tik-tai tuomet, kai išreiškiamas tikėjimo į Dievą aktas, kitais atvejais buvo sakoma **tikėti ką** (be **ingi**).

Tą patį sutinkame ir Slavočinskio giesmyne: **Duok kad ing tawe stipriaus tikečiau** (I 145–13), bet: **Tikiu ką tiekt sunūs Diewa isztare** (I 145–5), **Abeia čia tikiu išpažindamas** (I 145–9; t. y. dievystę ir žmogystę), Tačiau **tawe tikiu Diewa sūnumi** (1145–12; suprask: esant). **Tikėti** ką nors esant arba turint kokias savybes ir čia be **ing**, bet kai kalbama apie tikėjimą į Dievą, toje pačioje giesmėje to paties vertėjo vartojamas **ing**.

Taip buvo kalbama mūsų tėvų ir protėvių nuo pat Lietuvos krikšto laikų iki šio šimtmečio pradžios. Atėjo kalbininkai, išnagrinėjo kalbos formas ir, neradę kitur vartojamo prielinksnio, kaip tik maldoje **Tikiu į Dievą** (bet jau sakėme, kad būtų buvęs stebuklas, jei tai būtų suradę), daug negalvoję reikalavo tą žodelytį ir čia nubraukti. Kaip mūsų tauta niekuomet neturėjo didelių teologų, taip neatsirado ir dabar nė vieno, kuris būtų pakankamai išaiškinęs sąvokų skirtingumą ir to prielinksnio toje vietoje būtinumą. Šio straipsnelio pradžioje minėtasis „aukštas bažnytinis dignitorius, kurs pats nė žodžio lietuviškai nemokėjo“, dar išgelbėjo bent porai dešimtmečių lietuvių kalbą nuo sąvokų sumaišymo. Ir štai dabar, naujai peržiūrint lietuviškus liturginius tekstus, tas sąvokų sumaišymas įvyko. Kalbininkų dėl to kaltinti negalima. Ką, pavyzdžiui, gali suvokti, ką reiškia tikėti į Dievą, kalbininkai, kurie žodį „tikėjimas“ apibūdina: „Mistinis įsivaizdavimas tariamai esant dievą, antgamtinės būtybes ir t. t.“ (*Dabart. liet. k. žodynas*, Vilnius 1954, p. 855)? O kiti, kurie tekstus peržiūrint turėjo žodį, kažkaip neapsižiūrėjo, nekrepė pakankamo dėmesio į sąvokų skirtingumus.

Ką dabar daryti? Viena vertus, nėra jokios abejonės, kad **tikėti Dievą ir tikėti į Dievą** yra dvi ir gan skirtingos sąvokos. Kas tiki Dievą, tiki tiek, kiek jis tiki ką nors kitą, asmenį ar daiktą, bet tuo dar nėra tikintysis, pilna prasme krikščionis. Tiktai tikėjimas **į Dievą**, Jam visa būtybe atsidavimas, į Jį įsijungimas, Jo prigimtyje dalyvavimas yra tikras tikėjimas. Antra vertus, mūsų dabartinės liturginės knygos ir jose randamos maldos yra patvirtintos ne tik Lietuvos vyskupų, bet ir Šv. Liturgijos konstitucijai vykdyti Tarybos Romoje, ir yra visiems lietuviams privalomos.

Bet, – jei taip galima sakyti, – mūsų paguodai, ne tik mums pasitaiko tokių neapsižiūrėjimų. Kur kas baisesnė tiek savo turiniu, tiek dėl aplinkybių buvo panašia proga padaryta klaida itališkuose Mišių maldų tekstuose. Kiekvieną Mišių maldą užbaigiančią formulę, kuri lotyniškai kalbama: *Per Dominum nostrum Iesum Christum... in unitate Spiritus Sancti...*, italai išsiverstė: *Per il nostro Signore... in unione con lo Spirito Santo...* (Lietuviškai vietoje anksčiau vartoto „Šventosios Dvasios vienybėje“ dabar nustatyta „(su) Šventąja Dvasia“ – mažiau preciziška, bet dar atitinka tai, ką norima pasakyti). Naująją itališkąją vertimą patvirtino Italijos vyskupų konferencija, patvirtino minėtoji Taryba Romoje (jos sekretariate dirba daugiausia italai arba bent suprantą itališkai parašytą tekstą; kitaip buvo su lietuviškais tekstais: juos patvirtino, pasikliaudami Lietuvių liturginės komisijos patvirtinimu), jis buvo išspausdintas itališkame mišiole, buvo kalbamas keletą mėnesių visose bažnyčiose. Tik tuomet kažkas pastebėjo, kad žodis *unione* reiškia „sąjungą“, tai yra savarankiškų būtybių susivienijimą; iš ko turėtų plaukti, kad ir Švč. Trejybė yra trijų savarankių būtybių arba trijų Dievų sąjunga. Tai jau didelis labai svarbios tikė-

jimo tiesos iškreipimas. Vietoj *unione* buvo parinktas kitas, tinkamesnis žodis *unia*, kuris reiškia „vienybę“. Nebuvo jokio naujo dekreto, jokio specialaus apie atitaisymą paskelbimo. Tik vienoje liturgistų konferencijoje buvo pasakyta, kad reikia vartoti antrąją formą, ir šiandien visi visur taip vartoja, nors anuomet išleistuose mišioluose tebėra žodis *unione*.

Panašiai, manau, galėtų ir turėtų būti atitaisyti ir lietuviškieji tikėjimo išpažinimo tekstai. Ypačiai kad mums nereikia įvesti naujo žodžio ar ko nors, ko lig šiol nebuvo, o tik sugrąžinti per daug greitai ir neapgalvotai išmestą prielinksnį į, ir tai tik tose vietose, kur išreiškiamas tikėjimas į Dievą arba į kurį nors dieviškąjį asmenį. Tai liečia praktiškai pirmiausia krikšto metu užduodamus klausimus, Apaštalų tikėjimo išpažinimą ir Mišių *Credo*. Juk ir mes, lietuviai (katalikai, stačiatikiai, evangelikai ir kiti krikščionys), nenorime tik tikėti Dievą esant be jokio kito su Dievu santykiavimo, be jokio kito Gilesnio įsipareigojimo. Kaip mūsų senoliai, kaip visa krikščionija, taip ir mes turime pareigą tikėti **į Dievą**, į jį eiti, į jį įsijungti, su juo gyventi, patys tapti Kristumi (*alter Christus*). Jei taip, tai šį į Dievą tikėjimą turime ir savo kalba išreikšti. Kalba yra įrankis sąvokoms reikšti, o ne atvirkščiai. Gryninti, tobulinti kalbą yra geras dalykas. Bet kai dėl formos nukenčia turinys, ir tai tokiam svarbiame dalyke, tuomet jau nebepasitarnaujama kalbos pažangai; ji tiktai skurdinama. Yra lotynų kalboje žodžių ir pasakymų, kurių nebūtų arba nebūtų galima jų suprasti, jei nebūtų buvę krikščionybės. Niekas tų žodžių ir pasakymų nebraidko ir neniekina, dargi ne vienas mokslininkas pašvenčia savo jėgas ir laiką jų tyrinėjimui (plg. jau minėtos profesorės Chr. Mohrmann išleistas knygas ir šimtus straipsnių). Panašiai yra ir lietuvių kalboje. Kai ką joje turime ir kai ką tegalime suprasti tik iš krikščionybės. Reiktų, kad ir iš mūsų kas nors tą *lingua lituana christiana* giliau patyrinėtų.

Vatikane paminėtos Jono Pauliaus II mirties metinės

(KAI, KAP) Balandžio 2–3 d. Vatikane paminėtos popiežiaus Jono Pauliaus II pirmosios mirties metinės. Vėlų balandžio 2 d. vakarą šia proga surengtame maldos budėjime pro savo apartamentų langą popiežius Benediktas XVI vadovavo Rožinio maldai. Prieš tai buvo skaitomi Karolio Wojtylos poezijos fragmentai, tarp jų ištraukos iš „Romos triptiko“ ir poemos „Stanislovas“. Rožinis kalbėtas lotyniškai. Prieš įvairiomis kalbomis skaitytus slėpinių pavadinimus buvo pateikiami apmąstymai pagal Jono Pauliaus II apaštališkąjį laišką *Rosarium Virginis Mariae*. 21 val. 37 min. Šv. Petro aikštėje pasigirdo varpų gaudesys, susirinkusieji laikė rankose degančias žvakes.

Popiežius Benediktas XVI pasveikino visus Romos vyskupijos organizuoto maldos budėjimo dalyvius ir pavadino renginį „jaudinančiu apmąstymo ir maldos momentu“. Pasak Benedikto XVI, metams praslinkus po popiežiaus Jono Pauliaus II mirties „jo atminimas išlieka kaip niekad gyvas. Jis tebėra mūsų protuose ir mūsų širdyse. <...> Jis ir toliau žadina visiems, ypač jaunimui, karštą norą siekti gėrio, ryžtą sekti Jėzumi ir jo mokymu“. Pasak Benedikto XVI, Jono Pauliaus II pontifikatą galima apibūdinti dviem žodžiais: „ištikimybė“ ir „atsidavimas“ – tai buvo „visiška ištikimybė Dievui ir begalinis atsidavimas visuotinės Bažnyčios ganytojo misijai“. Benediktas XVI pabrėžė, kad Jono Pauliaus II ištikimybė ir atsidavimas dar įtikimiau pasireiškė paskutiniaisiais jo gyvenimo mėnesiais. Pasak Benedikto XVI, Jono Pauliaus II ryžtingai priimta ir išgyventa liga „suteikė kančias orumo ir vertės, paliudijo, jog žmogus vertingas ne dėl savo veiksmingumo ar išvaizdos, bet dėl to, kad sukurtas ir mylimas Dievo“. „Mūsų mylimasis popiežius galėjo tapti kiekvieno mūsų bendrakeleivis ir autoritetingai prabilti ir į tuos, kurie

tolimi krikščionių tikėjimui“, – sakė jis. Benediktas XVI ragino iš naujo priimti Jono Pauliaus II dvasinį palikimą: nepailstamai ieškoti Tiesos, sekti Kristumi ir visiems skelbti Evangelijos žinią.

Po popiežiaus Benedikto XVI kalbos pradėta televizijos tilto transliacija sujungė Vatikaną ir Krokuvą. Pro Krokuvos arkivyskupijos rūmų „popiežiaus langą“ kardinolas Stanislawas Dziwiszas itališkai kreipėsi į susibūrusius Šv. Petro aikštėje maldininkus, stebėjusius vaizdą didžiuliuose ekranuose. Transliaciją stebėjo ir popiežius. Šv. Petro aikštėje buvo susirinkę apie 100 tūkst. žmonių.

Kovo 3 d., vakare, Šventojo Petro aikštėje popiežius Benediktas XVI kartu su daugybe kardinolų, tarp jų ir kardinolu Stanislawu Dziwiszu, už savo pirmąją Joną Paulių II aukoją iškilmingas šv. Mišias, kuriose dalyvavo maždaug 50 tūkst. žmonių. Benediktas XVI pavadino savo pirmąją tikėjimo vyru, kurio žinia apie teisingumą bei taiką ir toliau lieka aktuali. Jono Pauliaus II tikėjimo nelydėję baimė ir kompromisai, todėl jis palietė nesuskaičiuojamų žmonių širdis. Eidamas per „skaistinančią negalių ir ligos ugnį“, Jonas Paulius II vis aiškiau pasirodęs kaip tikėjimo uola.

Pasak Benedikto XVI, tebėra svarbus „mylimojo popiežiaus“ Bažnyčiai nekart adresuotas raginimas be baimės žengti į trečiąjį tūkstantmetį. „Prisimename jo primygtinius akinimus uoliai prisidėti prie teisingesnės ir solidaresnės visuomenės įgyvendinimo, būti taikos darbininkais ir vilties statydintojais“, – sakė dabartinis popiežius. Karolio Wojtylos gyvenimas, pasak Benedikto XVI, buvo visiškai nukreiptas į Dievą. Kartu jis priminė savo pirmąją artumą Marijai. Jo savo pontifikatui pasirinktas šūkis *Totus tuus* („Visas tavo“) apibendrina dvasinį ir mistinį patyrimą, ženklusį per Mariją į Jėzų nukreiptą gyvenimą.

Katalikai parlamentarai privalo ginti šeimą ir gyvybę

(KAI) Kovo 30 d., dieną prieš didžiausios Europos Parlamento grupuotės, Europos liaudies partijos, parlamentarų audienciją pas popiežių Benediktą XVI, Popiežiškosios šeimos tarybos pirmininkas kardinolas Alfonso Lopez Trujillo pareiškė, kad katalikų parlamentarų veikla turi būti sutelkta į žmogaus asmens, šeimos ir gyvybės apsaugą. Pasak kardinolo Trujillo, šeimai šiandien grasina, „viena vertus, iš vidaus ją silpninanti sekuliarizacija, kita vertus, vis didesniu leistinumumu išsiskiriančios teisės normos“. „Šeimą privalu laikyti dovana, kiekvienos tautos sėkmei ir pažangai būtina prigimtinė institucija“, – sakė Popiežiškosios šeimos tarybos pirmininkas. Pasak jo, santuoką menkinantys įstatymai, nors ir priimti parlamentinės daugumos, neturi nieko bendra su demokratija.

Grožis kaip evangelizacijos kelias

(KAI) Romoje kovo 27–29 d. vykusioje Popiežiškosios kultūros tarybos plenarinėje sesijoje buvo nagrinėta grožio kaip evangelizacijos kelio tema. Pasak Popiežiškosios kultūros tarybos pirmininko kard. Paulio Poupard'o, „pasirinkome grožio kelio temą atsižvelgdami į šiuolaikinį kontekstą, kai dominuojant technologijai pirmiausia siekiama našumo. Kontempliuodami kūrinijos grožį ir meno kūrinius siekiame iš naujo atskleisti grožio, nesuinteresuotumo, gilios laisvės prasmę“. Pasak kardinolo, pagrindinė grėsmė grožiui yra ta, kad Dievo ir žmogaus slėpiniui galima primesti susiaurintą ir narcizinę subjektyvaus estetizmo sampratą, nesusijusią su tikroju grožiu, tiesa ir gėriu. O „be šios giluminės prasmės sunku rasti kelią į aukščiausią grožį – Dievą“.

Pasak plenarinėje sesijoje dalyvaujančio Liublino arkivyskupo Józefo Zyczyńskiego, šiuolaikinei kultūrai būdingi bjaurėjimosi, frustracijos ir

pesimizmo reiškiniai. „Todėl taip svarbu prisiminti, kad Jėzus kreipė mūsų žvilgsnį į lauko lelijas ir dangaus paukščius <...>. Dabartiniame pasaulyje, kupiname nusivylimu, primityvios reklamos, agresijos ir bjaurumo, svarbu tai, kad savo pastoracinėje veikloje bei liudydami parodytume Kristaus šviesą, Dievo grožį, kad liudytume tas vertybes, kurių ilgesį širdyse įžiebia Kalno pamokslas“.

Nauji leidiniai

Nedidelio formato, standaus laminuoto popieriaus, pritaikyti nešiotis bet kokiomis oro sąlygomis, patogūs apeigynai.

Ligonių patepimo apeigos. Trumpasis apeigynas. Vilnius: Lietuvos Vyskupų Konferencija, Katalikų pasaulio leidiniai, 2006.

Formatas – 9,5x15

Apimtis – 16 p.

Blizgus laminatas, popierius Gloss 200 gr.

Sutrupinti tekstai paimti iš Šventosios Dievo garbinimo kongregacijos 2004 12 17 (Prot. Nr. 186/04/L) patvirtinto ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos aprobuoto pavyzdinio leidinio „Ligonių patepimo apeigos ir pastoracinės gairės“.

Trumpasis laidotuvių apeigynas. Vilnius: Lietuvos Vyskupų Konferencija, Katalikų pasaulio leidiniai, 2006.

Formatas – 12x18

Apimtis – 16 p.

Blizgus laminatas, popierius Gloss 200 gr.

Sutrupinti tekstai paimti iš Šventosios Dievo garbinimo kongregacijos 2004 02 04 (Prot. Nr. 1352/99/L) patvirtinto ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos aprobuoto pavyzdinio leidinio „Laidotuvių apeigos“.

Benediktas XVI / Joseph Ratzinger. Jūsų džiaugsmo tarnas. Mąstymai apie kunigų dvasingumą. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2006. – 112 p.

Pašaukimas ir įpėdinystė – tai šūkis, kurį, turint galvoje jų reikšmę gyvenimui, kiekvienam krikščioniui derėtų nuolat apmąstyti iš naujo. Tikėjimu ir Bažnyčia abejoti verčia ne tik vis labiau plintančios ateistinės aplinkos idėjos. Jiems pavojingos ir mūsų pačių abejonės, beprasmybės bei nesėkmės baimė. Popiežius savo apmąstymais nori padrąsinti šiuos iššūkius priimti ir ryžtis susitikti su Jėzumi Kristumi: „Priimdami kryžių išvystame prisikėlimą, o pasaulis tampa naujas ir kupinas džiaugsmo“.

Knygoje skaitytojui pateikiami draugėn sudėti įvairiu metu ir skirtingomis progomis pasakyti pamokslai, nieko netaisant, paliekant tokius, kokie yra. Benediktas XVI tikisi, kad jie ne tik padės kunigams išsiugdyti naują vidinį savosios misijos suvokimą, bet ir padės apmąstyti Šventąjį Raštą ir tiek kunigams, tiek pasauliečiams suteiks naujo džiaugsmo skaitant Bibliją.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

Aleliuja! Užviešpatavo mūsų Viešpats Dievas, Visagalis.

Džiūgaukime ir linksminkimės, ir duokime Jam garbę!

(Apr 19, 6–7)

Velykų džiaugsmu su jumis dalijasi „Bažnyčios žinių“ redakcija

© 2006, „Bažnyčios žinios“